

Notulen van het verhandelde in de Statenbrede voorbereidende vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 9 december 2020
(middag)

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 9 december 2020

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 oktober 2020, dienst/sector Bedrijfsvoering, nummer PS2020BEM23, inzake opheffing geheimhouding Interne Benchmarksheet.

Daartoe besloten
PS2020BEM23

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 december 2020, dienst/sector Bedrijfsvoering, nummer PS2020BEM22, inzake slotwijziging 2020.

Daartoe besloten
PS2020BEM22

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 12 november 2020, dienst/sector Statengriffie, nummer PS2020BEM21, inzake Reglement van Orde, protocol geheimhouding en mandaat griffier.

Daartoe besloten
PS2020BEM21

Amendement A58, ingediend door de fracties van de ChristenUnie en GroenLinks, inzake Reglement van Orde – artikel 48 lid 3 – agenderen op basis van zetelaantal.

Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A59, ingediend door de fracties van de ChristenUnie en GroenLinks, inzake Reglement van Orde – artikel 72 – apart vergadermoment bij veel insprekers.

Het amendement is ingetrokken.
Daartoe besloten

FINANCIËLE AUDIT COMMISSIE.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 november 2020, dienst/sector Griffie, nummer PS2020FAC10, inzake vaststelling fractieverantwoordingen periode Q2 2019 t/m Q2020.

Daartoe besloten
PS2020FAC10

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 november 2020, dienst/sector BDV, nummer PS2020FAC08, inzake treasurystrategie voor het aantrekken van leningen.

Daartoe besloten
PS2020FAC08

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 oktober 2020, dienst/sector CCO, nummer PS2020FAC07, inzake kader integraal risicomanagement 2020 en Kernnota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020.

Daartoe besloten
PS2020FAC07

Amendement A57, ingediend door de fractie van de SP, inzake reserve weerstandsvermogen niet dubbelop.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 december 2020, dienst/sector BDV, nummer PS2020FAC09, inzake wijziging financiële verordening.

Daartoe besloten
PS2020FAC09

Amendement A47, ingediend door de fractie van de VVD, inzake financiële kengetallen 1.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A48, ingediend door de fractie van de VVD, inzake financiële kengetallen 2.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A49, ingediend door de fractie van de VVD, inzake grote projecten 2.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A50, ingediend door de fractie van de VVD, inzake grote projecten II.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A51, ingediend door de fractie van de VVD, inzake incidenteel / structureel.
Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A52, ingediend door de fractie van de VVD, inzake indeling programmabegroting.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A53, ingediend door de fractie van de VVD, inzake kadernota.
Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A54A, ingediend door de fractie van de VVD, inzake P&C cyclus.
Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A55, ingediend door de fractie van de SGP, inzake structureel sluitende begroting.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A56, ingediend door de fractie van de SGP, inzake actief reageren op verslechtingen.
Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

RUIMTE, GROEN EN WATER.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 november 2020, dienst/sector SLO, nummer PS2020RGW11, inzake definitief vastleggen IGP-reserve voor Langs Eem en Spoor/Kop van Isselt.
Daartoe besloten
PS2020RGW11

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 november 2020, dienst/sector SLO, nummer PS2020RGW12, inzake inpassingsplan 'Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen'.
Daartoe besloten
PS2020RGW12

Motie M127, ingediend door de fractie van D66, inzake extra geluidsreducerende maatregelen.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M128A, ingediend door de fractie van de SGP, inzake veiligheid voor alles.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 december 2020, dienst/sector SGU, nummer PS2020PS15, inzake bekrachtiging geheimhouding statenbrief Nationaal Groeifonds.
Daartoe besloten
PS2020PS15

Motie M125 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van het CDA, ChristenUnie, GroenLinks, SGP, PVV, SP, PvdD, 50Plus, Lijst Bittich, PvdA, OSU en D66, inzake houd de dienstapothek in Amersfoort.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Motie M126 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van de PVV, SGP, PvdD, 50Plus en OSU, inzake achterkamertjes en luchtfietserij zijn geen basis voor gezonde groei Metropoolregio Utrecht.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Presentielijst vergadering 9 december 2020

Voorzitter:	mr. J.H. Oosters, commissaris van de Koning
Griffier:	dhr. dr. R.J. Poort
GroenLinks	dhr. J.J. Bart, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede mevr. M. van Elteren, Woudenberg mevr. M. de Jong, Utrecht dhr. dr. A.R.S. Karataş, Utrecht dhr. ing. D.A. Oude Wesselink, Utrecht mevr. T.M.S. Vrielink, Amersfoort
VVD	dhr. mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn mevr. J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht dhr. drs. B.C. de Jager, Loenen dhr. V.C. Janssen, Amersfoort dhr. drs. A.H.L. Kocken, Utrecht mevr. O. de Man, Zeist dhr. A.G. van Schie, Utrecht mevr. mr. S.F. van Ulzen, Zeist
OSU	dhr. S.A. Berlijn, Utrecht dhr. drs. E.H.R. Dinklo, Driebergen dhr. M.C. Fiscalini, Maarsse dhr. Y.V. Potjer, Utrecht mevr. N.J.F. Pouw-Verweij MSc
D66	dhr. W.J.A. Weijers, Zeist mevr. H. Chidi, Amersfoort dhr. M.J. de Droog Msc RA, Utrecht dhr. drs. E.A. Kamp, Doorn mevr. L.E. Veen, Utrecht mevr. ir. M. de Widt MPM, Utrecht
CDA	dhr. ing. D.G. Boswijk, Wilnis mevr. T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten mevr. L.M. Welschen-van der Hoek, Zeist dhr. C. Westerlaken, Lopik dhr. W.G.J. Wijntjes RA, Nieuwegein
PvdA	mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht mevr. N.A. Krijgsman, Utrecht mevr. M. Lejeune-Koster, Linschoten dhr. H.O. Suna, Soest
ChristenUnie	mevr. N. de Haan-Mourik, Amersfoort dhr. J.A. de Harder, Buschoten-Spakenburg dhr. drs. J.H. van Oort, Utrecht mevr. H.J. Rikkoert Msc, Utrecht
PvdD	mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg dhr. W. van der Steeg, De Meern
PVV	mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest dhr. R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
SP	dhr. M.E.J. Eggermont, Utrecht mevr. A.M. Poppe, IJsselstein
SGP	dhr. ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
Lijst Bittich	mevr. H. Bittich, Utrecht
Afwezig	mevr. mr. N.M. Groen MA, Doorn (GroenLinks)

Leden van Gedeputeerde Staten:

mevr. drs. H.G.J. Bruins Slot, Utrecht
dhr. ir. H.P. van Essen, Utrecht
dhr. ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort
dhr. A.J. Schaddelee, Houten
dhr. R.C.L. Strijk, Utrecht

Opening.

De VOORZITTER: Ik open de statenbrede voorbereidende vergadering. Van harte welkom aan de Statenleden die aanwezig zijn in de statenzaal en de Statenleden die vanuit huis deelnemen aan de vergadering en alle belangstellenden die onze vergadering volgen. Allemaal van harte welkom.

Mevrouw Groen heeft zich vanwege ziekte afgemeld voor de vergadering. Wij wensen haar beterschap.

Wij heten de Onafhankelijke Statenfractie Utrecht welkom in ons midden. U heeft gezien dat de fractie die voorheen Forum voor Democratie heette, zich tot nader order onder de naam Onafhankelijke Statenfractie Utrecht aan u presenteert en het politieke werk zal voortzetten. Ik hoop dat wij er snel aan gewend zijn dat wij woordvoerders van de Onafhankelijke Statenfractie Utrecht het woord geven.

Het woord is aan de heer De Droog

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! U heeft mevrouw Groen afgemeld vanwege ziekte, maar ik neem haar wel waar op het scherm.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Groen is ziek en ik zal de woordvoering overnemen op haar onderwerpen. Zij zal de vergadering wel digitaal volgen.

De VOORZITTER: Dat is fantastisch. Dan heeft zij onze beterschapswens ontvangen.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: De agenda die vastgesteld wordt, kent een aantal wijzigingen ten opzichte van de eerdere agenda na consultatie met de fractievoorzitters vanmorgen. Dat leg ik graag aan u voor. Onder agendapunt 7 treft u het agendapunt bekrachtiging geheimhouding statenbrief over het Nationaal Groeifonds. Die brief heeft u gisteravond ontvangen. Daarop moet vandaag geheimhouding door u worden opgelegd. Met uw instemming voegen wij dit punt toe aan de agenda.

Voorts zijn de moties vreemd aan de orde van de dag over de dienstapothek in Amersfoort en de achterkamertjes en luchtfietsrij op verzoek van de fractievoorzitters naar voren in de agenda gezet. Deze komen direct na de behandeling van de hamerstukken aan de orde onder agendapunt 8 en 9.

Tot slot heeft u gezien dat u voor het hamerstuk slotwijziging 2020 errata heeft ontvangen. Ik stel vast dat de errata geen aanleiding geven om de status van dit agendapunt te veranderen, tenzij u anders aangeeft. Dat is het geval. Dan blijft dit een hamerstuk.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

[Statenvoorstel opheffing geheimhouding Interne Benchmarksheet.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk.

[Statenvoorstel slotwijziging 2020](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk.

[Statenvoorstel definitief vastleggen IGP-reserve voor Langs Eem en Spoor/Kop van Isselt.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk.

[Statenvoorstel vaststelling fractieverantwoordingen periode Q2 2019 t/m Q2020.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk.

Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding statenbrief Nationaal Groeifonds.

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk.

Motie vreemd aan de orde van de dag houd de dienstapotheek in Amersfoort, ingediend door CDA e.a..

De VOORZITTER: Aan de orde is de motie vreemd aan de orde van de dag houd de dienstapotheek in Amersfoort, ingediend door CDA en anderen. Namens de indieners geef ik het woord aan mevrouw Koelewijn. Dan zal gedeputeerde Van Muilekom daarop reageren. Vervolgens krijgt u allen de gelegenheid om namens uw fractie daarover het woord te voeren. Tot slot krijgt mevrouw Koelewijn weer het woord. Het woord is aan mevrouw Koelewijn.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Zoals het er naar uitziet verdwijnt per 1 januari 2021 de dienstapotheek uit Amersfoort. Dat voelt niet goed voor de bijna 300.000 inwoners van dit deel van onze provincie die op de spoedzorg in het Meander Medisch Centrum zijn aangewezen. In de aanloop naar deze motie vreemd aan de orde van de dag heb ik veel mensen gesproken buiten en binnen Provinciale Staten. Daarbij is het mij opgevallen dat iedereen een eigen verhaal heeft. Van spoedzorg maak je niet zomaar gebruik. Daarbij hoort het persoonlijk kunnen afhalen van medicijnen. Daar dreigt verandering te komen en dat zorgt voor onzekerheid. Een onzekerheid die niemand wil en invloed heeft op de leefbaarheid en veiligheid van de inwoners. Dat in een regio waar de provincie verder wil groeien.

Op 10 november is door de Tweede Kamer unaniem een motie aangenomen waarin aangegeven wordt dat acute zorg een basisvoorziening is en dus van groot belang voor de leefbaarheid van elke regio. In de motie wordt aangegeven dat andere zorgaanbieders, het regionale en lokale bestuur en inwoners daarom bij aanpassingen van het aanbod aan acute zorg geconsulteerd moeten worden. Het liefst op een tijdstip dat er nog wezenlijke invloed op het besluit kan worden uitgeoefend.

Gisteren is er in de Tweede Kamer gestemd over een motie waarin de minister wordt gevraagd om de dienstapotheken onder de algemene maatregelen van het bestuur voor acute zorg te laten vallen, zodat voor het aanpassen van het aanbod van farmaceutische zorg in de avond, nacht en de zondaguren geldt dat dit pas mag nadat de zorgaanbieders in de keten op tijd zijn geconsulteerd. Daarmee is het helder dat de provincie de ruimte heeft om haar zorg over het vertrek de dienstapotheek in Amersfoort uit te spreken.

Vandaag wordt nagenoeg statenbreed een motie ingediend om de zorg over deze kwetsbare situatie uit te spreken en aan Gedeputeerde Staten te vragen deze zorg over te brengen aan de minister, gekoppeld aan de vraag of zij kan bemiddelen tussen de betrokken apothekers en de zorgverzekeraars. Daarmee willen wij de duidelijke boodschap overbrengen dat provincie Utrecht de dienstapotheek in Amersfoort wil houden.

Motie M125 vreemd aan de orde van de dag (CDA, ChristenUnie, GroenLinks, SGP, PVV, SP, PvdD, 50Plus, Lijst Bittich, PvdA, OSU, D66): houd de dienstapotheek in Amersfoort

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 december 2020;

constaterende dat:

- *de dienstapotheek Eemland sinds 2003 de spoedzorg in de regio Amersfoort regelt;*
- *mensen uit de regio Amersfoort – dat is onder andere Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg (ca 290 .000 inwoners) – hier 's avonds en in het weekend terecht kunnen voor hun medicijnen;*

- *de dienstapothek Eemland per 1 januari 2021 dreigt te verdwijnen uit de regio Amersfoort als gevolg van het opzeggen van het contract door zorgverzekeraars Zilveren Kruis en Zorg & Zekerheid;*
- *als alternatief de dienstapothek in Utrecht de medicijnen voortaan bij mensen thuis gaat bezorgen;*
- *de apothekerscoöperatie Eemland ernstige zorgen heeft over de gevolgen die dit zal hebben voor de kwaliteit van de geleverde spoedzorg;*
- *het Zorginstituut op 17 jan 2020 als advies aan VWS heeft meegegeven¹ dat er een door een apotheek beheerde medicatie-uitgiftepunt in de directe nabijheid van elke HAP en SEH is van waaruit de patiënt 24/7 medicatie tot in ieder geval de eerstvolgende werkdag mee kan krijgen;*
- *het bezorgen van medicijnen leidt tot onwenselijke situaties zoals wachttijd bij pijnmedicatie die in crisissituaties heel snel ingenomen dient te worden of geen tot matige uitleg van het gebruik van medicijnen;*
- *dit ongetwijfeld leidt tot meer druk op de (dure) spoedeisende hulp en ambulance;*
- *toegankelijke en kwalitatief goede zorg van belang is voor alle inwoners van de provincie Utrecht;*
- *de minister door de Tweede Kamer middels de op 10 november 2020 unaniem bij handopsteken aangenomen motie 29247-322 opgeroepen wordt het regionale bestuur bij aanpassingen van het aanbod aan acute zorg te consulteren;*

verzoeken het college om:

- *in een brief per ommegaande aan de minister aan te geven dat het vertrek van de dienstapothek voor de provincie Utrecht niet acceptabel is, omdat circa 290.000 inwoners van onze provincie er qua zorg kwalitatief op achteruitgaan;*
- *en de minister te verzoeken te bemiddelen tussen de partijen, met als doel om de dienstapothek in Amersfoort te behouden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

¹ *Rapport Kwaliteitskader Spoedzorgketen 17 januari Kwaliteitsraad Zorginstituut Nederland.*

De VOORZITTER: De motie wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de be-
raadslaging. Het woord is aan gedeputeerde Van Muilekom.

De heer VAN MUILEKOM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De motie vreemd aan de orde van de dag wordt door alle fracties ondersteund en ingediend. Dat wil zeggen dat er blijkbaar wat gebeurt in de regio Eemland waarover mensen zich zorgen maken. Tegelijkertijd is het ingewikkeld. GS gaat niet direct over de sluiting van een specifieke apotheek en de zorgverlening. Ook niet als een apotheek een regionale uitstraling heeft. GS heeft begrepen dat de wens van de zorgverzekeraar om het contract te eindigen met de dienstapothek Eemland komt door een juridisch geschil. In plaats van dit contract, wil de zorgverzekeraar een contract afsluiten met de dienstapothek Utrecht en die wil gaan bezorgen in plaats van de locatie in Eemland open te houden.

GS willen en kunnen zich niet met dit onderliggende geschil bemoeien. Dat betekent niet dat GS zich geen zorgen maken over de adequate voortzetting van de farmaceutische spoedzorg in de regio Eemland. GS hebben derhalve kennis genomen van de lokale en regionale initiatieven die zijn gestart ten behoeve van het behoud van het uitgiftepunt van de dienstapothek. De gemeente Amersfoort heeft daarover vragen gesteld aan de minister.

De ingediende motie is helder. Ten aanzien van de beide punten uit deze motie is GS van mening dat het schrijven van een brief een goede zaak kan zijn. Echter, GS kan zich niet bemoeien met een lopende rechtszaak over het contract met de dienstapothek Eemland en het wel of niet behouden van het uitgiftepunt. GS kunnen wel hun zorgen uiten over het voortbestaan van de kwaliteit van de geleverde zorg als het uitgiftepunt wordt vervangen door een koeriersdienst. Hiervoor kunnen wij aandacht vra-

gen bij de minister vanuit haar toezichhoudende rol op de regels. GS zijn bereid om een brief te schrijven waarin zij een appel doen om een adequate dienstverlening te waarborgen van de snelheid en de zorgvuldigheid en om te zorgen dat de medicijnverstrekking op orde blijft. Door deze brief te sturen aan de minister, hopen wij dat er druk op wordt gezet om tot een goede oplossing te komen.

De VOORZITTER: Ik kijk of er vanuit de Staten behoefte is om te reageren. Het woord is aan de heer Janssen.

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het is een sympathieke motie. Wij hebben gehoord wat GS daarover zei. De provincie gaat hier niet over. Meer in het algemeen vinden wij dat wij terughoudend moeten blijven met het indienen van moties over zaken waarover wij niet gaan. Wij zijn een statenvergadering en geen talkshow waarin wij over allerlei zaken een mening verkondigen. Dat is de reden dat de VVD geen mede-indiener is van deze motie. Wij zien en ondersteunen echter het belang en zullen daarom voor de motie stemmen.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw De Haan.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Voor de ChristenUnie is een verslechtering van de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van de apotheek een aangelegen punt. Daarom is de ChristenUnie mede-indiener van de motie. Wij hebben er begrip voor dat de provincie zich niet mengt in een juridisch geschil en zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde. Het gaat ons niet direct aan. Tegelijkertijd gaat het wel over een grote groep van 290.000 inwoners. De zorgverzekeraar zegt dat hij een koeriersdienst inzet. Dat klinkt als een mooi aanbod om medicijnen thuisbezorgd te krijgen, maar daarmee wordt de tijd dat de medicijnen bezorgd moeten worden opgerekt tot twee uur. Nadat men in Amersfoort is geweest, kan men vervolgens twee uur thuis wachten op het beschikbare medicijn. Dat vinden wij een verslechtering van goede zorg.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP onderstreept het belang van het punt dat door mevrouw Koelewijn al duidelijk is toegelicht. Als mensen in Amersfoort naar een huisartsenpost gaan en daarna twee uur thuis moeten wachten op medicijnen, dan heeft dat behoorlijke consequenties voor de inwoners in die regio. De toezeggingen van de gedeputeerde hierover zijn helder. Ik verwacht een actieve houding om ons zo sterk mogelijk te maken voor onze provincie voor het belang van onze inwoners die dat het hardst nodig hebben.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Wonend in het gebied waar de voorzieningen minimaal zijn, kan ik mij volledig voorstellen hoe het is om niet direct een voorziening beschikbaar te hebben. 50Plus is mede-indiener van deze motie. Ik sluit mij volledig aan bij de woorden van de ChristenUnie en de SGP. 50Plus is voorstander van het behoud van deze apotheek.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Bittich.

Mevrouw BITTICH (Lijst Bittich): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij volledig aansluiten bij de woorden van het CDA en de SGP.

De VOORZITTER: De heer De Droog heeft een punt van orde.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Veen zat klaar voor een korte woordvoering. Dat laat zij lopen. Wilt u de volgende keer niet te snel doorgaan en alleen deze kant opkijken? Er zijn ook mensen hybride aanwezig in de vergadering?

De VOORZITTER: Ik hoop dat de fractievoorzitter weet dat een van zijn leden het woord voert. Mevrouw Veen krijgt het woord.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Zoals ik zojuist zei laat mevrouw Veen haar inbreng lopen.

De VOORZITTER: Mevrouw Koelewijn krijgt het laatste woord.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij met de toezeggingen van de gedeputeerde. Wij willen geen onderdeel uitmaken van een juridisch proces, maar onze zorg uitspreken. Is het een optie om daarin aan te geven of het mogelijk is dat de apothekers uit de regio zelf de spoedzorg gaan verzorgen? Dat is een extra optie. Dank hiervoor. Wij zien uit naar de uitvoering van deze motie.

De VOORZITTER: De gedeputeerde heeft nog een opmerking.

De heer VAN MUILEKOM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is van belang om de brief zo snel mogelijk naar de minister te sturen. Daarvoor ga ik mij inzetten. Ik heb toegelicht wat wij in de brief zullen zeggen. Dat gaat over de kwaliteit van de zorg en goede informatieverstrekking. Zo interpreteer ik de motie.

De VOORZITTER: Voordat ik het volgende agendapunt aan de orde stel, vraag ik u te wachten tot de heer Schaddelee binnen is.

Motie vreemd aan de orde van de dag achterkamertjes en luchtfietserij zijn geen basis voor gezonde groei Metropoolregio Utrecht, ingediend door PVV e.a.

De VOORZITTER: Aan de orde is de motie vreemd aan de orde van de dag achterkamertjes en luchtfietserij zijn geen basis voor gezonde groei Metropoolregio Utrecht. Het woord is aan de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik hoop niet dat dit een maandelijks feuilleton gaat worden waarin wij uit de pers moeten vernemen wat de provincie besloten heeft. Het gaat hier over de vervoersproblematiek in het algemeen en het type openbaar vervoer in het bijzonder. Daar waar de provincie een gooi doet om deel te nemen aan het Nationaal Groeifonds, met name de tram- en lightrailverbindingen. Wij hebben allemaal de problemen gezien bij de SUNIJ-lijn en de Uithoflijn. Het heeft een grote impact op de financiële positie van de provincie. De Randstedelijke Rekenkamer doet zelfs nog onderzoek.

De voorliggende vraag is of de provincie dit wil en aankan als regievoerder bij de aanleg en de exploitatie van dit soort grote infrastructurele projecten. De motie stelt voor om daarover met PS van gedachten te wisselen en tot besluitvorming te komen. Dat is tot nu toe niet gebeurd. De vraag die de hele motie samenvat is: weten wij waarom de Uithoflijn de duurste tramverbinding van de wereld is? Ik maak mij sterk dat het antwoord 'nee' is. Hoe kunnen wij een aanvraag doen om miljarden te besteden aan nieuwe tram- of lightrailverbindingen in onze provincie? Ga dat gesprek aan met Provinciale Staten en kom in overleg met Provinciale Staten tot besluitvorming. Niet andersom.

Motie M126 vreemd aan de orde van de dag (PVV, SGP, PvdD, 50Plus, OSU): achterkamertjes en luchtfietserij zijn geen basis voor gezonde groei Metropoolregio Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 december 2020, ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende:

- *dat de media berichten over de indiening van de propositie door de provincie Utrecht, samen met andere overheden, voor het Nationaal Groeifonds;*

- dat PS, wederom, slechts achteraf geïnformeerd is en zich dan ook geen oordeel heeft kunnen vormen;
- dat de mede door de provincie Utrecht aangelegde Uithoflijn de duurste tramverbinding per meter is ter wereld (alleen de tram in Jeruzalem bleek duurder, maar die lijn bevat ook nog een brugverbinding);
- dat de Uithoflijn, maar ook de Sunijlijn, grote financiële impact heeft op de provincie en dat de Randstedelijke Rekenkamer naar aanleiding van het debacle bij het vergunningverleningstraject bij de "Vernieuwde Regionale Tramlijn" reeds onderzoek doet;
- dat tijdens de debatten over de Uithoflijn breed de wens is geuit om alvorens opnieuw aan dergelijke projecten te beginnen de fundamentele vraag dient te worden beantwoord of de provincie wel voldoende geëquipeerd is om de regie te voeren over zowel de aanleg als de exploitatie van dergelijke tram- of lightrailverbindingen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- om met Provinciale Staten in overleg te treden terzake de gehele vervoerproblematiek, meer in het bijzonder de keuzes die de provincie wenst te maken omtrent het type openbaar vervoer;
- met Provinciale Staten het gesprek aan te gaan over de vraag of het aanleggen van tram- of lightrailverbindingen, past binnen de competenties van de provincie;
- met Provinciale Staten in gesprek te gaan over de positie van het trambeheer in de provinciale organisatie;
- totdat over deze zaken door PS is besloten hieromtrent geen nadere stappen te ondernemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging. Als eerste is het woord aan de heer Schaddelee en daarna krijgen andere fracties het woord.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Laat ik reageren op twee hoofdonderdelen van de motie en de bijdrage van de heer Dercksen. Daarna zal ik reflecteren op de motie en daarover een stemadvies geven.

Op het proces kan ik mij het ongemak dat u schetst in de motie en in uw bijdrage op alle onderdelen voorstellen. Sterker nog, het is het ongemak dat ik zelf heb bij het proces rond het Groeifonds. U heeft daarover een brief ontvangen en ik zal hier niet ingaan op het proces. Het helpt ons niet om in deze fase op een open en transparante manier het debat met elkaar aan te gaan over de beste opties. Daardoor kan ik mij dat ongemak voorstellen. Daarvoor hebben wij meer ideale processen voor ogen gehad.

Tegelijkertijd is het niet zo dat wij in achterkamertjes iets hebben verzonnen dat losstaat van alle dingen die uw Staten hebben bedacht. Wij borduren voort op zaken die in de Omgevingsvisie staan, bijvoorbeeld over het wiel met spaken. Wij borduren voort op ambities uit het mobiliteitsplan dat in de vorige periode is vastgesteld en de uitvoeringsprogramma's die wij vorig jaar hebben vastgesteld. Al deze onderdelen passen in het bredere verhaal. Over U-Ned hebben wij in het afgelopen jaar op meerdere momenten informatiebijeenkomsten gehad, statenbrieven gestuurd en hierover gesproken in de commissie M&M. Dat was altijd met meel in de mond. De ene dia zei iets over onze ambities voor een OV-ring en een wiel met spaken en de volgende dia die iets zei over het Groeifonds. Die koppeling mochten wij niet leggen. De suggestie dat deze twee met elkaar te maken hebben, is echter wel duidelijk.

U vraagt of wij een lightrail willen in de provincie en of dit een goed idee is. U verwijst hierbij naar het rapport van de Rekenkamer waarin hiernaar onderzoek wordt gedaan. Zodra dit rapport er is, zullen wij met elkaar debatteren over wat wij hiervan vinden en welke lessen wij hieruit kunnen leren voor het volgende lightrailproject of dat het een beter idee is om met bussen te blijven rijden. Het rapport van de Rekenkamer is een goede kapstok voor dit debat.

De heer Wijntjes vroeg eerder hoe wij omgaan met het trambedrijf en de trambeheerorganisatie. In zijn richting heb ik toegezegd dat wij in de eerste helft van 2021 met elkaar gaan praten over de positionering van dat trambedrijf. Dit is een afdeling van onze provinciale organisatie. Gaan wij deze meer of afstand plaatsen of juist dichterbij naar ons toehalen? Hoe gaat dat qua 'governance' en hoe passen daarin eventuele ontwikkelvraagstukken in de toekomst? Hoe gaan wij om met het beheer en de exploitatie? Dit zijn allemaal onderdelen waarover wij het komende half jaar gaan praten naar aanleiding van het rapport van de Rekenkamer en onderzoeken die wij daarnaar doen.

Ik heb begrepen dat in de gemeenteraad van de stad Utrecht een motie is aangenomen die de stad ertoe oproept om met de provincie te praten over hoe het OV zich tot elkaar verhoudt. Het is een goed idee om daarover meer met elkaar in gesprek te gaan.

De provincie gaat geen onomkeerbare stappen zetten zonder besluitvorming hierover door uw Staten. In die zin kan ik deze motie omarmen en wil ik niks liever dan handelen binnen de kaders die u in de motie schetst.

De VOORZITTER: Ik kijk of er andere fracties zijn die het woord willen voeren. Het woord is aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De heer Oude Wesselink zal hierop reageren.

De heer OUDE WESSELINK Mijnheer de voorzitter! Ik heb geen behoefte hierover het woord te voeren.

De heer DE JAGER (VVD): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde spreekt over ongemak over het proces. Daarin herkent de VVD zich. Tegelijkertijd herkent de VVD zich zeer in de constatering uit de motie van de PVV. Een gezonde groei van de metropoolregio Utrecht raakt direct aan de primaire kerntaak van de provincie, namelijk regie voeren op de ruimte. Dat is geen onderwerp dat alleen of grotendeels in informatiesessies of in statenbrieven ter informatie behandeld kan worden. Daarbij komt dat wij steeds verschillende delen van de puzzel voorgeschoteld krijgen en de scope verschilt afhankelijk van het moment of de context. Er wordt een integrale aanpak beoogd, maar vanuit het perspectief van de Staten lijkt het soms meer op verdeel en heers. Dat statenbrieven de Statenleden soms niet direct bereiken, helpt niet om integraal in de verwachtingen en de informatie- en participatiebehoefte van de Staten te voorzien.

Terecht wordt in de motie verwezen naar de lopende aanvraag bij de Randstedelijke Rekenkamer om nader onderzoek te doen naar aanleiding van het vergunningdebat in het VRT-project. Eerder hebben er reeds geluiden geklonken om met elkaar het gesprek te voeren over de positie en de verantwoordelijkheid van de provincie in relatie tot het beheren van een trambedrijf of een tramlijn. Dat zijn allemaal ontwikkelingen die ertoe doen en die direct raken aan de kaderstellende en controlerende taken van PS. Daarom heeft de VVD eerder bij GS om een aanvullende technische informatiesessie verzocht om meer duidelijkheid te krijgen over de samenhang in verschillende mobiliteitsontwikkelingen. Wij vinden het een goed idee om meer met elkaar in overleg te treden en de dialoog aan te gaan over vervoersproblematiek gerelateerde onderwerpen en de oplossingsrichtingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Weijers.

De heer WEIJERS (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de gedeputeerde.

De VOORZITTER: De gedeputeerde krijgt het woord niet meer bij dit agendapunt. U kunt aangeven of u de motie gaat steunen of niet.

De heer WEIJERS (OSU): Mijnheer de voorzitter! De OSU gaat de motie steunen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Wijntjes.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de motie. De motie leek mij in eerste instantie een herhaling van zetten, want veel van de punten uit de motie hebben wij al afgesproken. Als iets is afgesproken, dan hoeft het niet nogmaals bevestigd te worden. In het antwoord van de gedeputeerde heb ik gemist wie de eigenaar is van dit grote regionale vervoerssysteem in deze regio. Het zou veel logischer zijn geweest als IJsselstein, Nieuwegein, Utrecht en de provincie gezamenlijk eigenaarschap hadden gehad bij het trambedrijf. Deze zaken moeten meegenomen worden in het geheel.

Dan voor wat betreft de achterkamertjes. Het proces verdient niet de schoonheidsprijs. Ik geef wel toe dat er een grote pot geld in Den Haag ligt en alle regio's noemen zichzelf tegenwoordig metropoolregio's. Zelfs Utrecht is een metropoolregio, terwijl het niet meer is dan een groot dorp. Iedereen gaat met een sneltreinvaart naar de pot in Den Haag. Daardoor is het proces heel ingewikkeld. Ik snap wel hoe dat loopt. Ik ben het wel met iedereen eens dat het beter is dat de Staten aan de voorkant meegenomen worden in dit soort strategische punten voor onze regio. Als GS er geen probleem mee heeft om deze motie te aanvaarden, dan heeft het CDA dat ook niet. Wel maken wij de kanttekening dat het hier en daar dubbelop is.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Kamp.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 zal deze motie steunen, onafhankelijk van de benamingen als 'achterkamertjes' en 'luchtfietserij'. Dat zet de boel wel in een bepaald daglicht.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van Oort.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie begrijpt de ingediende motie. Gegeven het antwoord van de gedeputeerde zullen wij deze motie steunen. Wij denken wel dat het heel belangrijk is dat de gedeputeerde gezegd heeft dat hij geen onomkeerbare processen inzet en dat hij de kaderstelling van onze Staten zal volgen. Daarbij denken wij dat het onontkoombaar is dat er af en toe in de achterkamertjes wat besproken wordt, want zonder achterkamertjes komt er geen voldragen voorstel. Het moet in de openbaarheid besloten worden en er moeten kaders gesteld worden door de Staten. Dat volgen wij en in die zin steunen wij de motie.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van der Steeg.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD steunt de motie.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Poppe.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het eens met de heer De Jager dat wij iedere keer brokken informatie krijgen, hetzij in de Omgevingsvisie of bij mobiliteit. Er is ons een aantal keren beloofd dat wij hierover gaan praten. Daarop zitten wij te wachten. Vervolgens staat in de krant opeens dat er een propositie is ingediend. Als het zo belangrijk is dat het geheim moet blijven, dan had de gedeputeerde ervoor kunnen kiezen om de woordvoerders in het geheim in te lichten. Ik ben er voorstander van om een benen-op-tafel-overleg te organiseren. Dit is niet in een informatiesessie te gieten, want daar kun je geen politieke standpunten bespreken en het is te krap gepland om vragen te stellen. De commissie is tevens aan de tijd en een agenda gebonden. Laten wij de tijd nemen om bij elkaar te gaan zitten en te praten over wat wij willen en wat er mogelijk is.

Als blijkt dat de provincie er niet toe in staat is om het te organiseren, dan kunnen wij drie dingen doen: wij kunnen het uitbesteden, wij kunnen zorgen dat de provincie wel in staat wordt gebracht om het te doen en wij kunnen besluiten om het niet te doen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij van harte aan bij de woorden van mevrouw Poppe om hierover een grondig gesprek te voeren. Wij hebben dat meerdere keren toegezegd gekregen, bijvoorbeeld over een stukje doortrekken van de Uithoflijn naar Zeist. Tot onze verrassing kwamen in de media de contouren van een hele andere lijn naar voren. De SGP steunt de motie en het gesprek dat wij moeten voeren. De toezegging van de gedeputeerde om dat gesprek te voeren zien wij graag concreet omgezet in een afspraak waarin wij het gesprek kunnen voeren over wat er plaatsvindt.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus steunt deze motie.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Bittich.

Mevrouw BITTICH (Lijst Bittich): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij van harte aansluiten bij de woorden van mevrouw Poppe. Ondanks dat ik mij niet volledig kan vinden in de titel en de bewoordingen die soms worden gebruikt in deze motie, steun ik deze motie wel. Het is ontzettend belangrijk dat het gesprek met de Staten open blijft.

De VOORZITTER: Tot slot krijgt de heer Dercksen het woord.

De heer DERKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Laat ik zoveel enthousiasme niet verstoren. Tegen de heer Wijntjes zeg ik dat de motie is ontstaan door het bericht in de media over het Groeifonds. Anders zouden wij hierover niet spreken vandaag.

Dan over de betiteling. Het woord 'luchtfietsserij' heb ik niet zelf verzonnen, de 'achterkamertjes' wel.

Ik stoorde mij aan het plaatje. Er staat een streep naar Zeist getrokken, terwijl wij weten dat bij het Prinses Maximacentrum heibel is over het fietspad naar Zeist vanwege de natuur. Op het plaatje staat een lightrailverbinding dwars door de natuur en dat is dan voor het Groeifonds. Mag ik dat raar vinden? Ik ben blij dat deze motie breed gedragen wordt en dat wij hierover goed gaan spreken.

De VOORZITTER: Wij gaan vanavond stemmen over de motie, maar de richting lijkt mij duidelijk. Dank aan de heer Schaddelee voor zijn beantwoording. Voordat wij beginnen aan agendapunt 10 wachten wij op de komst van gedeputeerde Van Essen.

Statenvoorstel inpassingsplan 'Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen'.

De VOORZITTER: Gedeputeerde Van Essen is in ons midden. Van harte welkom. Aan de orde is agendapunt 10, statenvoorstel inpassingsplan 'spoorwegonderdoorgang N226 Maarsbergen'. Dit is een klein debat. Dat betekent dat u één termijn tot uw beschikking heeft, net als de gedeputeerde. Het woord is aan de heer Oude Wesselink.

De heer OUDE WESSELINK (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Aan Provinciale Staten wordt met dit besluit gevraagd om het inpassingsplan en de zienswijzennota vast te stellen. Dit na een proces van meerdere jaren. Begin 2017 hebben wij een besluit genomen over de voorkeursvariant de westelijke variant met voor autoverkeer afgesloten Tuindorppweg.

Al sinds 2014, of wellicht eerder, is de provincie bezig met studeren op een oplossing voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en leefbaarheid in Maarsbergen. Dat betekent dat de inwoners van Maarsbergen en omgeving al minimaal zes jaar wachten. Daarom is het goed dat de provincie met dit provinciaal inpassingsplan een nieuwe knoop doorhakt om tot uitvoering over te kunnen gaan van de in 2017 vastgestelde voorkeursvariant. Niet alleen zodat eindelijk de verkeersveiligheid en leefbaarheid verbeteren, maar ook zodat de bewoners weten waar zij aan toe zijn.

Twee jaar geleden hebben wij bijna € 3.000.000 beschikbaar gesteld voor bovenwettelijke maatregelen. In een uniek proces met een kwaliteitsteam is bekeken hoe dit geld het best kan worden ingezet.

Dat deze bijna allemaal gehonoreerd konden worden in het inpassingsplan is een prachtig resultaat. Dit zorgt ervoor dat het huidige voorstel op nog meer draagvlak kan rekenen in de omgeving en de algehele kwaliteit van het besluit verder verbeterd is.

Toch heeft GroenLinks zorgen. Ten eerste over de geluidsbelasting. In algemene zin verbetert de geluidskwaliteit, maar niet voor iedereen. Voor 40 woningen wordt deze slechter, waardoor deze uitkomt boven de streefwaarde van de Wet geluidhinder. Alhoewel het binnen de wettelijke marges valt en er bovenwettelijke maatregelen genomen worden, is dat nog steeds een aandachtspunt. Daarom is GroenLinks blij te vernemen dat door extra maatregelen de geluidsbelasting zakt onder de plangrens van 61 dB en daarmee ruim onder de wettelijke geluidsbelasting zit van 63 dB. Bij toekomstige projecten hopen wij echter dat er voldaan kan worden aan de streefwaarde van 48 dB. Vooralsnog is onduidelijk of wordt voldaan aan de geluidsnorm binnenkamers. GroenLinks is blij met de toezegging van GS dat dit wordt onderzocht en dat waar nodig aanvullende maatregelen worden aangeboden.

Een tweede aandachtspunt is de verkeersveiligheid voor fietsers op de parallelweg van de Woudenbergseweg. GroenLinks begrijpt dat dit wegen van de gemeente zijn en daardoor in principe buiten het plan vallen. Daarom vindt GroenLinks het des te belangrijker dat dit cruciale aspect niet wordt vergeten bij de verdere uitwerking en uitvoering. Wij hopen daarbij op een toezegging van de gedeputeerde, ook in relatie tot de zojuist binnengekomen motie van de SGP. Als ik daarbij een suggestie mag doen: denk aan doorlopend rood asfalt voor een fietsoversteek op de kruising van de parallelweg Woudenbergseweg, Tuindorpsweg en Haarweg, waarbij fietsers voorrang hebben. Kijk kritisch naar de doorsteek van de Woudenbergseweg. Bij weinig verkeer is dit geen probleem, maar de parallelweg verdient meer dan een paar woningen.

Volgens het voorstel wordt de vereiste natuurcompensatie geborgd. Hiervoor is ongeveer 33 hectare grond aangekocht. GroenLinks stelt voor dat dit wordt vergroot door de verruiming van het landgoed Amelisweerd. Naar ik heb begrepen, kan dat middels een plaatselijke wegversmalling van de nabijgelegen rijksweg.

Tot slot: ik ben nog maar anderhalf jaar statenlid, maar ik heb al ontzettend veel meegekregen van dit project vanuit de omgeving. Dat komt onder andere door een zeer actieve bewonersparticipatie. Daarom wil ik meegeven aan GS: blijf daar gebruik van maken. Blijf de omgeving continu informeren over wat er gaat gebeuren en blijf serieus luisteren naar feedback. Regelmatig is deze zeer nuttig. Dat zorgt voor meer wederzijds begrip.

Ondanks onze aandachtspunten zal GroenLinks met genoegen instemmen met het statenvoorstel. Er zijn twee sympathieke moties van D66 en de SGP. GroenLinks is zeer benieuwd naar de reactie van GS hierop.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer De Jager.

De heer DE JAGER (VVD): Mijnheer de voorzitter! Tijdens de behandeling van het onderwerp spooronderdoorgang N226 Maarsbergen in de commissie, hebben wij opnieuw uitgebreid gesproken over het provinciale inpassingsplan met betrekking tot de aspecten veiligheid, geluidsmaatregelen, natuurcompensatie en de leefomgeving. Voor de VVD is het duidelijk dat dit plan binnen de mogelijkheden het meest redelijke en optimaal haalbare lijkt te zijn om tot de beoogde doelstellingen te komen. Wij zijn er een voorstander van om zo snel mogelijk tot uitvoering van het plan over te gaan en een einde te maken aan de zeer ongewenste situatie met de gelijkvloerse spoorwegovergang.

Overigens voelen wij ons gesteund door de verklaring van de gemeente Utrechtse Heuvelrug dat zij akkoord gaat met de uitgangspunten van het plan en zelf geen aanvullende zienswijze heeft ingediend. Wij vertrouwen er daarom op dat de samenwerking tussen de provincie en de gemeente in de vervolgstappen leidt tot verdere positieve effecten voor de dorpskern van Maarsbergen. Daarbij denken wij aan zaken in relatie tot fietsveiligheid en hopelijk tot een zo groot mogelijke tevredenheid onder inwoners en bij alle weggebruikers. Wij zullen voor dit inspanningsplan stemmen.

De VOORZITTER: De OSU heeft aangegeven geen behoefte te hebben aan woordvoering. Het woord is aan mevrouw Koelewijn.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Er is lang over dit inpassingsplan in Maarsbergen gesproken. Misschien wel te lang. Vandaag ligt het statenvoorstel voor waarmee wij naar de volgende uitvoeringsfase kunnen. Dit statenvoorstel laat zien dat de provincie Utrecht zich bewust is van haar verantwoordelijkheid richting de omwonenden over geluidsoverlast. Niet alle inwoners van Maarsbergen zijn tevreden. Dat spijt ons. Het CDA weet dat het overgrote deel van de inwoners graag verder wil. Wij steunen daarom dit statenvoorstel.

In deze statenvergadering herhaal ik de oproep om binnen de gemeenschap van Maarsbergen de verbinding met elkaar te zoeken. Dat is niet eenvoudig, maar wel wenselijk. Dit plan gaat voor een mooier en veiliger dorp zorgen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Kamp.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb mij de vraag gesteld of met de vaststelling van het PIP er vandaag licht aan het einde van de tunnel komt en of het geluid verstomt. Dit is symbolisch bedoeld, maar D66 heeft met name naar het statenvoorstel gekeken op drie onderwerpen. Deze ga ik kort met u doorlopen.

Het betreft met name de financiën. Een aantal partijen hebben in de FAC vragen gesteld over de financiële onderbouwing. Dank voor de beantwoording van deze vragen. Naar aanleiding hiervan hebben wij nog wel een aantal opmerkingen. De eerste is een positieve opmerking, want wij hebben een goed overzicht gekregen van de keuzemomenten vanaf 2006, met name bij welke partijen de financiële verantwoordelijkheden lagen. Het is een uitgebreid dossier, maar het is wel heel fijn om dat overzicht te hebben. Op een meer abstract niveau is het goed om te kijken hoe en op welk moment bepaalde keuzes gemaakt worden. Vanaf 2006 tot 2020 heeft dat een verdubbeling van de kosten betekend. Wij begonnen met € 25.000.000 en inmiddels staat het bedrag op € 52.000.000. Dat is iets om op de lange termijn terug te kijken hoe dat is gekomen.

In de beantwoording van vraag vier naar de onderbouwing van de kostenramingen verwijst GS naar het punt van geheimhouding. Het was te overwegen geweest om de kostenramingen in beslotenheid te delen met Statenleden. De vraag is op welk detail wij daarin willen duiken, maar het is wel goed om hierop de regie te voeren.

Het derde punt betreft het aanbestedingsproces nadat wij het PIP hebben vastgesteld. Hoe gaan wij om met meevallers en tegenvallers? Het is altijd de kunst om bij dit soort grote projecten de kosten goed te ramen en te zorgen dat het niet uit de bocht vliegt. Wij zouden graag van GS horen hoe daarmee omgegaan wordt.

Ik ben geen verkeerskundige, maar er zijn veel onderzoeken gedaan en audits uitgevoerd. Deze spreken elkaar soms tegen. D66 heeft zich vooral laten leiden door de inzichten van onze ambtenaren. Er wordt gesproken over een snelheidslimiet van 60 km/h. Ik heb begrepen dat er een mogelijkheid is om dit voor de verkeersveiligheid terug te brengen naar 50 km/h in de tunnelbak.

Gisteren ben ik gebeld door mensen in Maarsbergen die zich zorgen maken over de fiets, niet alleen in Maarsbergen zelf, maar ook over het kruispunt bij La Place. Het is lastig voor fietsers om daar de weg te passeren. Wij hebben van gedeputeerde Schaddelee gehoord dat hij met name in de uitwerking daar goed naar wil kijken. Het is fijn dat er voldoende fietsbruggen zijn. Wij hebben er voldoende vertrouwen in dat de fiets aandacht krijgt.

Dan een vraag waarop ik werd gewezen door een nieuwsbericht vanmorgen, namelijk dat er plannen zijn om het station Maarsbergen te verplaatsen. Ik vroeg mij af in hoeverre die plannen van invloed zijn op de tunnelbak die wij gaan aanleggen. Het is wat merkwaardig in de timing. In zou graag van de gedeputeerde horen in hoeverre dit planningsproces en de ruimtelijke ordening daarvan samenloopt met het idee om het station te verplaatsen.

De VOORZITTER: De heer Oude Wesselink heeft een interruptie.

De heer OUDE WESSELINK (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De heer Kamp spreekt over het verplaatsen van treinstation Maarsbergen. Kan de heer Kamp uitleggen welk treinstation hij hiermee bedoelt?

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik bedoel het station van Maarn in plaats van Maarsbergen. Dank voor deze verduidelijkende vraag.

Het laatste punt betreft het geluid. Voor het zomerreces ben ik uitgebreid in het dossier gedoken. De pijn en de moeite zit vooral in het besluit van GS om de voorkeurswaarde te verhogen. Om het heel plat te slaan heb ik mijzelf afgevraagd hoe dit duidelijk wordt gemaakt naar inwoners. Wij stellen ons zelf een norm voor de voorkeurswaarde. Uit verschillende akoestische onderzoeken blijkt dat er niet aan die geluidswaarde wordt voldaan. Binnen de Wet geluidhinder is het mogelijk om die voorkeurswaarde te verhogen, maar daarmee wordt het geluid niet minder en houden mensen overlast. Iets kan juridisch kloppen, maar je kunt je afvragen of alles wat juridisch klopt juist is. Ik snap dat een algemeen belang voor gaat op een individueel belang. Het is echter een hele rare beweging van de overheid dat wanneer blijkt dat iets niet passend is, wij een mogelijkheid hebben om de geluidsnorm omhoog te schroeven. Ik weet dat GS er alles aan doet om onder de geluidsnormen te blijven. In de memo over het geluid wordt genoemd dat er absorptiewanden en stil asfalt worden toegepast voor een bedrag van ruim € 1.000.000. Ik blijf het persoonlijk raar vinden dat wij onszelf een norm stellen en alle ontwikkelingen in het land erop gericht zijn om de geluidsnorm naar beneden te brengen, maar de norm omhoog geschroefd wordt als de uitkomst van een onderzoek ons niet uitkomt. Desalniettemin moeten wij daarmee verder.

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik herken het punt van D66 heel goed over de geluidsbelasting. Tegelijkertijd heeft GS er alles aan gedaan om de geluidsbelasting zo laag mogelijk te krijgen. Welke kant wil u op? Wilt u 100% compenseren waardoor de voorkeurswaarde in beeld komt? Tegelijkertijd hangt daaraan een enorm kostenplaatje aan, terwijl het maatregelen zijn voor een hele kleine groep inwoners. Als dat het geval zou zijn, hoe kunnen wij dan een precedentwerking voorkomen richting andere gemeenten die op allerlei vlakken maatregelen wensen?

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! U vraagt of D66 kiest voor een principiële of een pragmatische aanpak. Ik heb gekeken naar moties die zijn aangenomen. In maart 2017 hebben de Staten unaniem een motie aangenomen waarin staat dat wij voor de Engweg er alles aan gaan doen om fijnstof en geluidsoverlast in een optimale situatie te brengen. Je kunt met recht de vraag stellen of dit optimaal is. Als mensen nog steeds geluidsoverlast hebben van de tunnelbak, de snelweg en het spoor, dan vraag ik mij af of dat optimaal is. Het is lastig dat in de discussie wordt gesproken over een overkapping waardoor het bedrag naar € 3.300.000 gaat. Iedereen schrikt van dit bedrag, want wij geven al zoveel uit aan de ondertunneling en akoestiek. Zijn er geen andere mogelijkheden? De Staten hebben hierover gesproken in de commissie M&M en toen is een overkapping aan de orde geweest en werd gesteld dat dit technisch niet mogelijk is. Inmiddels blijkt het technisch wel mogelijk, maar zijn de kosten te hoog. Het was eerlijk geweest als wij de motie van Maarsbergen hadden aangenomen om aan de bewoners duidelijk te maken dat de bomen niet tot aan de hemel groeien. Wij nemen een motie aan en wekken een verwachting, maar dan komt er een doelmatigheidscriterium om de hoek kijken. Dat vind ik vreemd.

De VOORZITTER: Dit is een lang antwoord op een vraag van mevrouw De Haan. Zij krijgt de gelegenheid om hierop te reageren. Daarna heeft mevrouw Koelewijn een interruptie.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie heeft van harte haar handtekening onder de motie gezet, maar het is voortschrijdend inzicht dat wij zien wat haalbaar en betaalbaar is. Dat is voor ons een belangrijke vraag.

De heer Kamp maakte een opmerking over de overkapping. In de stukken lees ik dat een overkapping de bewoners van de Engweg niet gaat helpen in een verlaging van de geluidsbelasting. Wellicht dat de

gedeputeerde hierop kan reageren. Het PIP maakt het niet onmogelijk dat in de optimalisatie van de overkluizing maatregelen genomen worden.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Koelewijn.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Op het moment dat streefwaardes normen worden, dan kunnen wij heel Nederland op slot zetten. Ik weet als geen ander wat het onderwerp geluidsoverlast betekent. Ik woon langs een rondweg en ervaar geluidsoverlast. Wij moeten realistisch blijven in hoeverre wij dat kunnen oplossen. Geluidsnormen worden gehaald. Dat er extra gekeken wordt op welke manier er aan de gevel oplossingen geboden kunnen worden, is voor het CDA van wezenlijk belang. Wij moeten hierin wel realistisch blijven.

De VOORZITTER: De heer Kamp gaat zijn betoog afronden.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de interrupties. Ik versta wat u zegt. Ik wil het hier geadresseerd hebben, omdat ik het een belangrijk punt vind. Het is niet alleen een technisch/juridisch punt, maar het is een morele vraag die wij onszelf moeten stellen gezien de ontwikkeling in Nederland om het geluid naar beneden te brengen. Ik zou mijzelf een slecht Statenlid vinden als ik hieraan voorbij ga. In de afgelopen weken heb ik geprobeerd om hier iets aan te doen. Ik weet dat het lastig is om extra geld te krijgen. Ik ga een motie indienen over extra geluidreducerende maatregelen. De oproep aan GS is om met ProRail als aanbestedende partij in dialoog te treden om extra geluidreducerende maatregelen onderdeel van het gunningscriterium bij de aanbesteding te maken. Het doel hiervan is het verder terugbrengen van de geluidsoverlast binnen de kaders van het PIP. Ik verzoek GS de Staten hierover te informeren.

Motie M127 (D66): extra geluidsreducerende maatregelen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020;

constaterende dat:

- *PS wordt gevraagd in te stemmen met het Inpassingsplan Spoorwegonderdoorgang N226 Maarsbergen;*
- *bij een positief besluit 40 woningen in de directe omgeving van het project de ondergrens uit de Wet geluidshinder, de zogenaamde voorkeursgrenswaarde van het wegverkeer, overschreden wordt;*
- *er naar gestreefd moet worden om bij ontwikkelingen onder de voorkeurswaarde te blijven om de burger te beschermen tegen te veel geluidshinder;*

overwegende dat:

- *de provincie Utrecht een Actieplan Omgevingslawaaai 2018-2023 heeft vastgesteld om geluidsoverlast tegen te gaan;*
- *er op 13 maart 2017 unaniem door PS een motie is aangenomen 'Hart voor Maarsbergen' waarin GS wordt verzocht optimale bescherming tegen geluids- en fijnstofoverlast m.n. voor de bewoners van de Engweg te bieden;*
- *verdere geluidsmaatregelen planologisch binnen het PIP mogelijk zijn;*

verzoeken het college van GS:

- *met ProRail als aanbestedende partij in dialoog te treden om extra geluidreducerende maatregelen onderdeel van de gunningscriteria bij de aanbesteding te maken, met als doel het verder terugbrengen van de geluidsoverlast binnen de kaders van het PIP;*
- *over de mogelijkheden en voortgang hiervan PS tijdig te informeren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Alle mensen die hebben geparticipeerd in het proces bedank ik voor hun grote betrokkenheid hierbij. Soms zijn de meningen verdeeld, maar Maarsbergen is een hele betrokken gemeenschap. Deze mensen verdienen een compliment voor hun inbreng bij de participatie.

De VOORZITTER: De motie wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de be-
raadslaging. Het woord is aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Uit de uitspraak van de Raad van State van een jaar geleden is voortgekomen dat alle bestuurslagen voldoen aan de regelgeving die daarvoor in de plaats gekomen is in vergelijking met hoe het eerst was. 50Plus vindt het vanzelfsprekend dat dit meegenomen wordt in de realisatie van alle projecten. Kan de gedeputeerde toezeggen dat daarmee rekening gehouden wordt? Alles wat mogelijk is en moet, zal gedaan moeten worden om zowel de uitstoot van fijnstof als de geluidsoverlast terug te brengen naar de gestelde normen voor dit moment. Bent u het daarmee eens?

De VOORZITTER: U stelde een vraag aan de heer Kamp en aan de gedeputeerde. U krijgt nog het woord in uw eigen termijn. De heer Kamp mag tot slot reageren.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp dat mevrouw Hoek naar de motie verwijst. Ik denk dat het niet vanzelfsprekend is. Wel ga ik ervan uit dat mensen hun best doen. Een aannemer die door je huis loopt, ziet dingen die je zelf niet ziet, wat kan leiden tot een verbetering. Bij de onder-tunneling zal dit hetzelfde gaan. Gaandeweg het proces kom je tot de conclusie wat efficiënter kan. Ik noem een soort 'right to challenge' richting GS om mee te nemen in de aanbesteding. In ieder geval om dit te benoemen.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw d'Hondt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het was de ochtend van 9 mei 2016 dat ik voor het eerst niets vermoedend het zaaltje achter de kerk bij Maarsbergen binnenstapte voor een informatiebijeenkomst over de ophanden zijnde besluitvorming aldaar. Eerder hadden wij juichende berichten ontvangen over de geweldig verlopen burgerparticipatie die had geleid tot een dorpsvariant waarbij actief was meegedacht door de hele gemeenschap en men gezamenlijk tot een optimaal resultaat was gekomen. De sfeer bij de informatiebijeenkomst was gespannen. Er waren raadsleden die naar binnen wilden, maar niet mochten en toch gingen. Er stonden gebakjes met 'west-best' in sierlijke letters voor ons klaar, waarin ik mijn tanden niet durfde te zetten uit pure angst iemand voor het hoofd te stoten. Bij de wandeling na de bijeenkomst liepen bij de bewoners de emoties hoog op. Wat was hier in vredesnaam aan de hand? Vandaag nemen wij een besluit over het inpassingsplan voor de spoortunnel. Deze moet er komen, want een gelijkvloerse kruising vlakbij een dorp en een afrit van een snelweg is levensgevaarlijk. Dit is een besluit waarnaar heel Maarsbergen snakt, al is niet iedereen tevreden met de gekozen oplossing.

Het participatietraject verdient geen schoonheidsprijs. Vooral aan het begin was er onduidelijkheid over de verantwoordelijkheden en de representativiteit van de klankbordgroep die mocht meedenken. Waarover mochten zij precies meedenken en was het een advies of hadden zij een bindende stem? Het vertrouwen in het provinciaal bestuur heeft een flinke deuk opgelopen en is voor sommigen helaas onherstelbaar beschadigd. De motie Hart voor Maarsbergen die bij het besluit over de voorkeursvariant in 2017 unaniem is aangenomen, was bedoeld om het vertrouwen van de inwoners in de overheid en elkaar weer te herstellen. Deze motie wordt door sommigen gelezen als een blanco cheque om aan alle wensen tegemoet te komen, ongeacht de kosten. Dat kan echter niet de bedoeling zijn.

Het inpassingsplan is niet voor iedereen de meest optimale oplossing, maar die bestaat niet. Althans niet voor een maatschappelijk aanvaardbare prijs. Daarom geeft de PvdA graag groen licht voor dit PIP. Na 13 jaar is het tijd dat er wat gaat gebeuren in Maarsbergen. Wij kunnen het ons niet veroorloven om de besluitvorming nog verder te vertragen.

De gebeurtenissen in Maarsbergen zijn spannender dan menig kinderboek. Toch is het belangrijk dat wij verantwoordelijkheid nemen, een duidelijk besluit nemen en mensen geen valse hoop geven of irreële beloften doen. Amendementen die vandaag worden ingediend, zullen wij aan de hand van die criteria beoordelen. Alleen zo kan de vrede van Maarsbergen weer getekend worden.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw De Haan.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik neem u mee naar de naam Maarsbergen. De naam Maarsbergen is afkomstig van de naam Merseberch of Meersberghen. De letterlijke betekenis hiervan is: moerassig land bij de berg. Laat ik mij vandaag niet wagen aan associaties bij deze letterlijke betekenis. Maarsbergen ligt op de grens van de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei en pal aan de A12 en de spoorlijn tussen Utrecht en Arnhem. Het is een kleine kern met in 2020 1.230 inwoners. Voor dit dorp ligt er een heel groot plan. Een zware ingreep voor een fijnmazig dorp. Een complexe opgave met verschillende dilemma's vanwege de bebouwde omgeving. Het is een plan waarover al sinds 2005 gesproken en vergaderd wordt.

In deze kleine kern zijn veel betrokken inwoners die blijk geven van kennis, expertise, energie en creativiteit en zich met hart en ziel hebben laten horen tijdens het besluitvormingstraject, op zoek naar verbetering van voorstellen. De inwoners vertegenwoordigen een breed spectrum aan diverse, soms tegengestelde opvattingen. Daarmee gaan wij een groep bewoners vandaag teleurstellen met het voorliggende besluit. Ik heb oprecht bewondering voor het doorzettingsvermogen en de volharding in reageren en inspreken. Dank daarvoor. Een enkele keer verwonderde ik mij, want de hoorbare of zichtbare optelsom lijkt te zijn dat het dorp door de jaren heen hopeloos verdeeld is geraakt. Niets is wat het lijkt. Er is een grote groep inwoners die de plannen van harte toejuicht en niets liever wil dan dat er vandaag al begonnen wordt.

Daarmee terug naar de doelstelling van de spooronderdoorgang. Het gaat over veiligheid, doorstroming en leefbaarheid. Net als de PvdA ga ik terug naar het besluitvormingstraject. De gemeenteraad van Utrechtse Heuvelrug nam in januari het besluit voor de westvariant met gesloten Tuindorppweg. In maart sloten Provinciale Staten zich aan bij die keuze. Vandaag besluiten wij over het PIP om dat besluit juridisch en planologisch mogelijk te maken. In mijn bijdrage zal ik vandaag niet ingaan op de verschillende varianten, zoals bewoners aangeven. In democratisch gekozen bestuursorganen is een besluit over de voorkeursvariant genomen. In het kader van een betrouwbare overheid, willen wij dat debat niet over doen. Wij gaan niet spreken over tankstations en niet over mede door onze fractie ingediende vragen over het besluitvormingstraject, de onderbouwing, de ontwikkeling van het budget, de raming en de risico's. Dank voor de beantwoording, hoewel er nieuwe vragen rijzen. De ChristenUnie wil graag generiek lessen trekken uit de langjarige grote projecten, zoals de spooronderdoorgang. Wij zullen dit in een later stadium graag met andere fracties agenderen.

Ik heb een aantal punten over de spooronderdoorgang en het inpassingsplan. Het is een integraal verhaal van doorstroming, verkeersveiligheid, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Het overgrote deel van de inwoners van Maarsbergen gaat er wat betreft leefbaarheid op vooruit. Geen dampende auto's en vrachtwagens met een bak uitstoot voor de deur vanwege het filerijden of het wachten voor de spoorwegovergang. In plaats daarvan wordt het dorpshart stiller, schoner en veiliger. Laten wij beginnen om daar vandaag een groot uitroepteken bij te zetten. Tegelijkertijd is het voor veertig woningen helaas niet mogelijk om de voorkeurswaarde van 48 dB te hanteren. Dat is oprecht een pijnlijke constatering. Wij hebben ons in 2017 sterk gemaakt voor de bewoners van de Engweg en andere straten. Wij nemen vandaag een besluit voor een groep inwoners van Maarsbergen die last krijgt en erop achteruitgaat wat geluid betreft. Dat is heel spijtig en voelt als een last op onze schouders. Toch stellen wij vast dat GS het niet heeft gelaten bij juridisch noodzakelijke maatregelen. De stukken tonen aan dat het college zich heeft ingespannen voor het treffen van bovenwettelijke maatregelen en indien nodig na realisatie gevelmaatregelen zal treffen om de geluidshinder zo veel mogelijk naar beneden te brengen. In onze ogen heeft GS daarmee niet alleen het nodige gedaan, maar heeft het college ingezet op zoveel als mogelijk is in deze situatie.

Naast een gezonde leefomgeving is ruimtelijke kwaliteit een belangrijke pijler in de mobiliteitsopgave. Het is waardevol dat het kwaliteitsteam met drie interactieve bewonersavonden een ruimtelijk kader heeft opgeleverd, wat door de aanwezigen toen in zijn geheel werd omarmd. Van de elf voorstellen zijn er negen overgenomen door de stuurgroep. Zo hebben de inwoners en het kwaliteitsteam de inpassing geoptimaliseerd. Dat is winst. Met het oog op het proces richting het definitieve ontwerp in 2022 heeft gedeputeerde Schaddelee in de commissie gezegd dat naast het kwaliteitsteam en de gemeente, de provincie betrokken blijft bij het esthetisch plan van eisen voor de inrichting van het dorpshart. Kan de gedeputeerde Van Essen dat vandaag nogmaals bevestigen?

In de commissie wierp de SGP op om het vastgestelde budget voor de kwalitatieve impuls niet als een absolute bovengrens te hanteren, maar bij de Staten terug te komen als vanwege optimalisatie een beperkte bijdrage wenselijk of noodzakelijk zou zijn. Graag horen wij op dit punt een reactie van de gedeputeerde of een onderstreping van dat punt in de commissie.

Naast de leefbaarheid vraagt de ChristenUnie aandacht voor de verkeersveiligheid. Uit de verkeersveiligheidsaudit komt een aantal kritieke punten naar boven. Inwoners hebben daarvan tevens melding gemaakt. Dit betreft de veiligheid voor fietsers in combinatie met het landbouwverkeer. In de commissie heeft gedeputeerde Schaddelee toegezegd dat in 2022 een tweede verkeersveiligheidsaudit uitgevoerd zal worden. Kan gedeputeerde Van Essen bevestigen dat het huidige PIP voldoende veiligheid creëert en kan hij de toezegging van de tweede audit bevestigen?

Hoewel de snelheid van 60 km/h het uitgangspunt is voor dit PIP, is onze fractie blij te lezen dat de snelheid van 50 km/h in de loop der jaren steeds meer in zicht is gekomen en als optimale snelheid ingebracht zal worden door de gemeente. Dat is winst. 50 km/h is veiliger en daarmee beter.

Naast de vragen die de ChristenUnie zojuist heeft gesteld, zijn wij te spreken over de drie fietsverbindingen, de natuurcompensatie en de cultuurhistorische lanenstructuur. Wat de ChristenUnie betreft ligt er in alle redelijkheid een goed en realistisch voorstel. Wij gaan op weg naar het definitieve ontwerp. Het is de hoogste tijd om vandaag dit besluit te nemen. Op naar de schop in de grond in een moerassig land bij de berg.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Broere.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij praten al viereneenhalf jaar over dit PIP. Ik wil niet weten hoeveel dagen, uren en nachten hieraan besteed zijn. Ondanks de bezwaren die her en der leven en waarvoor wij begrip hebben, is het de hoogste tijd om vandaag een besluit te nemen. Wat de PVV betreft gaat het door vandaag.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Keller.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De westelijke variant had in 2017 niet onze voorkeur, maar een meerderheid van de Staten stemde daarmee in als oplossing voor de spooronderdoorgang bij Maarsbergen. Een amendement van SGP, PvdD en ChristenUnie over de bosvariant heeft het toen niet gehaald. Het vandaag voorliggende inpassingsplan moet de westelijke variant planologisch juridisch mogelijk maken. De uitwerking van het plan heeft echter dermate gevolgen voor de natuur en het milieu dat wij hiermee vandaag wederom niet kunnen instemmen.

Onze fractie is er ontevreden over dat de geluidswaarden boven de voorkeursgrenswaarde uitkomen. Afgelopen zomer concludeerde het RIVM nog dat de Nederlandse geluidsnormen achterhaald zijn en dat wij onze inwoners beter zouden moeten beschermen tegen geluidsoverlast. Daarnaast wordt er natuur opgeofferd voor dit project. Deze wordt weliswaar gecompenseerd, maar dat gebeurt voor een groot deel binnen de groene contour. Een gebied waar al natuur ontwikkeld zou moeten worden. Wij waarderen dat er gekeken wordt naar natuurverbinding in plaats van het creëren van losse enclaves en eilandjes natuur. Het mag echter niet zo zijn dat de natuur er per saldo in hectares op achteruitgaat. Dat gebeurt met dit inpassingsplan wel.

Voor onze fractie biedt dit plan geen oplossing, maar worden er alleen maar meer problemen mee gecreëerd. Dan heb ik het nog niet gehad over de verdeeldheid die nog steeds bestaat in de gemeenschap.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Poppe.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP is er voorstander van om op de ingeslagen weg door te gaan, door te pakken en de volgende stap te nemen. Dat ontslaat ons echter niet van de plicht om te blijven nadenken en te anticiperen op wat wij tegenkomen in het project. Mocht bijvoorbeeld ten tijde van het project blijken dat twee rijstroken toch beter is dan één in aanloop naar de rotonde of de snelheid toch anders moet, dan moeten wij daarop anticiperen. Als blijkt dat er meer maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de geluidsnormen, dan moeten wij dat uitzoeken en kijken of wij hiervoor een bedrag kunnen vinden in onze financiën. Dat neemt niet weg dat bepaalde zaken niet kunnen en dit geaccepteerd moet worden.

Blijf vooral in gesprek met de omwonenden en er moet worden doorgepakkt. Hoe langer wij dit uitstellen, hoe duurder het wordt. Als er dan toch extra geld bij moet, dan steken wij dat liever in veiligheid en geluidsnormen dan in uitstel.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik hoorde mevrouw d'Hondt beginnen over 2016. Het was 2008 dat ik in de gemeenteraadscommissie van Utrechtse Heuvelrug kennis maakte met het dossier Maarsbergen. Vandaag ligt er een PIP voor ter besluitvorming. Dit is een bedroevend eind aan een treurig proces.

De discussie over de varianten hebben wij in 2017 gevoerd. Daar is een besluit uitgekomen waarmee wij niet blij waren. Vanaf dat moment is de SGP-fractie echter nooit meer teruggegaan achter dit besluit, maar hebben wij altijd geprobeerd de democratisch gekozen variant zo ideaal mogelijk ingepast te krijgen. Vandaag moeten wij constateren dat de pogingen die hiertoe van verschillende kanten zijn ondernomen niet voldoende zijn geweest om een goede inkleuring van de gekozen variant uit te werken. Wij hadden voor ogen om eenheid te creëren met € 2.800.000. In de motie staan doelgroepen genoemd. Ik stel de vraag aan alle fracties: wie van de doelgroepen waarvoor de € 2.800.000 uitgetrokken is, is blij met deze variant? Kortom, zijn de ingezette middelen doelmatig besteed?

De SGP kan niet instemmen met een PIP waar op cruciale punten niets is gedaan met een wettelijk verplichte veiligheidsaudit. Voor ons is het meekijken van externe expertise buitengewoon belangrijk. Het is voor ons niet acceptabel dat de organisatie 26 van de 40 punten doorschuift naar een volgende fase en een aantal belangrijke punten geheel naast zich neerlegt. Een concreet knelpunt is: de twee rijstroken richting het noorden. Letterlijk adviseert de veiligheidsaudit: "Geadviseerd wordt om de N226 richting het noorden maar een rijstrook te geven, zodat inhalen niet mogelijk is." De provincie reageert met het argument dat het vanwege de capaciteit van de weg niet mogelijk is terug te gaan naar een rijstrook, terwijl dit in de huidige situatie wel het geval is. Er zijn ons geen rapporten bekend die dit onderbouwen en de visie van de provincie ondersteunen. Omdat wij wel aanvoelen dat het PIP het waarschijnlijk wel gaat halen in deze vergadering, dienen wij een motie in om de voorgestelde verwerking van de resterende 26 punten van de verkeersveiligheidsaudit aan de Staten voor te leggen alvorens tot aanbesteding over te gaan.

Motie M128A (SGP): veiligheid voor alles

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 december 2020, ter bespreking van het Statenvoorstel Inpassingsplan 'Sporonderdoorgang N226 Maarsbergen';

constaterende dat:

veel van de aanbevelingen in deze veiligheidsaudit zijn doorgeschoven naar de volgende fase;

overwegende dat

- *het voor de Staten van belang is de veiligheid van dit infrastructuurproject te kunnen waarborgen;*
- *dit met de huidige stand van zaken niet overtuigend kan worden vastgesteld;*

roepen het college op:

in de volgende fase de verwerking van de resterende aanbevelingen van de veiligheidsaudit ter informatie aan de Staten voor te leggen alvorens tot aanbesteding over te gaan.

En gaan over tot de orde van de dag.

Wij kunnen ten tweede niet instemmen met een PIP waarin de leefomgeving van een fors aantal omwonenden aanzienlijk verslechtert. De woorden van de heer Kamp waren woorden uit mijn hart. Waar blijven de daden die horen bij onze mooie woorden over het brede welzijn of 'mobiliteit met allure' als het geld moet gaan kosten? Het is onaanvaardbaar dat de Tuindorpweg en de Engweg te maken krijgen met een open bak waaruit herrie komt die ver boven de voorkeurswaarde uitstijgt. Uit het PIP blijkt onvoldoende dat alles uit de kast is gehaald om de schadelijke gevolgen zo veel mogelijk te beperken. Het is notabene een streefwaarde. Is er daar wel maximaal naar gestreefd? Het gemak waarmee is overgegaan tot het hanteren van de maximum waarde in plaats van de voorkeurswaarde is schrijnend. De SGP kan hiermee niet instemmen. Eerder vandaag heb ik gehoord dat een overkapping geen effect zou hebben, maar het geluidsrapport geeft een teruggang van 4 dB bij bepaalde groepen met een overkapping. Dit heeft wel degelijk een fors effect bij de hogere decibellen.

Ten derde kunnen wij niet instemmen met een PIP waarin onvoldoende is gewaarborgd dat Maarsbergen een leefbaar dorpshart krijgt. In de discussie wordt veel geschermd dat het dorpshart prachtig wordt, maar wie gaat dit regelen? Het zit niet in het PIP. Onze concrete vraag is: wat brengt het PIP het dorpshart van Maarsbergen? Kan het college hierop reageren? Ons idee is dat er geen invulling wordt gegeven aan het dorpshart, want dit wordt aan de gemeente overgelaten. Vervolgens blijft daar een gat dat dicht geklinkerd wordt of dicht wordt gemaakt met een handjevol graszaad. Er komt een enorm verkeersknelpunt in het centrum van Maarsbergen

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor dat de SGP allerlei zaken mist inzake het dorpshart. Ik lees in de stukken dat er ruimtelijk plek wordt gemaakt voor het inpassingsplan. Dit schept ruimte waarbij het dorpshart is ingekleurd. Vervolgens wordt met de inwoners en het kwaliteitsteam de komende tijd gewerkt aan een esthetisch plan van eisen. Daarmee is men al hard aan het werk. Had de SGP verwacht dat dit concreter in het PIP terecht was gekomen? Dat is naar mijn mening nooit de bedoeling van een PIP. Het is mooi dat dit wordt opgepakt in de verdere uitwerking, waarbij de provincie een vinger in de pap houdt.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De scope van het PIP is dat het mogelijk wordt gemaakt wat verkeerstechnisch nodig is. De lijntjes en de intekening van de plangrenzen maken alleen mogelijk wat daar nodig is, namelijk dat er een weg komt naar Maarsbergen vanaf de rotonde en weer terug. Dat is tevens de scope van het project en van onze financiën. Over de ruimtelijke inpassing wordt in allerlei discussies geschermd dat het dorpshart heel mooi wordt. Daarover is echter nog niets bekend. Dat kunnen wij niet beloven, want daar staan nog weinig middelen tegenover. Als je kijkt naar wat besloten is over de € 2.800.000 en de aanvulling uit het IGP, dan had ik van het college een voorstel verwacht over het dorpsplan uit het IGP. Dat raakt niet het mobiliteitsproject, maar daarmee kunnen stappen gezet worden. Er is uit de statenbrede motie geen enkel voorstel gekomen voor eventuele extra dekking vanuit het IGP.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik verschil met de SGP van mening over het momentum. Er is € 600.000 gereserveerd. Ik heb vertrouwen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug en in het kwaliteitsteam om er een mooi dorpshart van te maken. Dat zijn zij aan hun stand verplicht

als ik kijk naar de bijdrage van de provincie aan Maarsbergen. Dit is een vertienvoudiging van het budget dat wij ooit hadden bedacht voor Maarsbergen.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij zullen rustig afwachten waarmee het kwaliteitsteam komt en hoe dit zal ontstaan. Ik was nog niet bij de essentie van wat ik wilde noemen over het dorpshart, want het is een heel onveilig punt. De fietskruising in de bocht van het verkeer is een gevaarlijk punt waarvoor zeker aandacht nodig is. Dat hoort bij de inrichting van het dorpsplein, want dit is niet opgenomen in de PIP.

Ten vierde kan de SGP niet instemmen met een PIP waarin stikstofgevoelige natuur wordt gerealiseerd in de nabijheid van een snelweg; onder de stikstofdeken van de A12. Waarom is er voor heide gekozen in de compensatie in plaats van een bosrijke verbindingszone? De provincie heeft een bosstrategie en er moeten meer bomen komen om CO₂ vast te leggen. Vervolgens wordt er arme heide aangelegd op rijke landbouwgrond. De SGP vindt dat onbegrijpelijk in deze tijd.

De SGP heeft financiële vragen gesteld in samenwerking met de D66, GroenLinks en de Christen-Unie. Daarop komen wij graag terug op een later moment, bijvoorbeeld in FAC-verband. De heer Kamp sprak over een verdubbeling van het budget. Ten opzichte van het initiële provinciale budget van € 2.500.000 is dit vertienvoudigd. Dat zegt nogal wat over het risico bij het besluit over € 2.500.000. Wat betekent dat voor de risicowaardering van de begroting van onze projecten. Daarover ga ik graag het gesprek aan in de FAC.

De SGP wil geen vertraging, maar wij maken hier vandaag wel een keuze voor de komende 60 tot 70 jaar. Als wij de verkeerde keuze maken, dan zitten wij daarmee nog wel een aantal jaren opgescheept. Die verantwoordelijkheid voor de verkeerde keuze dragen wij niet. Daarom stemt de SGP vandaag met pijn in het hart tegen dit PIP, wat een mooie variant had kunnen zijn.

De VOORZITTER: De motie wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de raadslaging. Het woord is aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Na dertien jaar praten, wikken en wegen, staan wij vandaag voor het dilemma om voor of tegen dit voorstel te stemmen. Ik kan mij mei 2016 heel goed herinneren met de gebakjes en de inwoners die het zaaltje niet in mochten, zoals mevrouw d'Hondt schetste. Toen dacht men nog niet aan de westvariant. Gezien de ervaring uit mijn eigen omgeving, dacht ik toen al dat de westvariant ruim om de kern is gelegd. Als ooit in de toekomst de 1.230 inwoners zich verdubbelen, dan kunnen er binnen de westvariant woningen gebouwd worden. Wij weten dat er een gigantische opgave voor woningen ligt. Ooit ligt daar een kans als wij het voorliggende voorstel uitvoeren.

Niet iedereen kan tevredengesteld worden. Een veertigtal woningen komt boven de geluidsnorm uit. Ik kan mij herinneren dat ooit in mijn statenperiode toen opritten en afritten aangepast werden, woningen in de directe omgeving volledig gecompenseerd werden door de provincie met dubbel glas en alles wat mogelijk zou zijn om het geluid terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. 50Plus pleit ervoor om de woningen waarbij het geluid boven de geluidsnorm komt te compenseren door deze woningen zo aan te passen dat men binnen geen overlast meer heeft van het geluid. Dit kan met driedubbel glas en veel andere maatregelen. Dit moet niet op de rekening komen van de bewoners die in deze woningen wonen, maar de provincie moet hiervoor verantwoordelijkheid nemen.

Er is al veel gezegd en 50Plus laat het hierbij. Wanneer het dorpsplein ontwikkeld is tot een mooi dorpshart, kom ik bij het eerste dansfeest kijken. 50Plus zal voor het voorstel stemmen.

De VOORZITTER: Lijst Bittich heeft geen behoefte aan wet woord. Daarmee is de inbreng van uw Staten voor dit agendapunt geleverd. Voor de beantwoording geef ik het woord aan gedeputeerde Van Essen.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik zal zoveel mogelijk vragen op het gebied van verkeer en mobiliteit te beantwoorden. Wellicht dat gedeputeerde Schaddelee dit nog wat kan aanvullen. Ik hoop dat ik de meeste vragen kan beantwoorden. Mevrouw Hoek eindigde met het beeld van een dansfeest in het centrum van Maarsbergen. Dat zou inderdaad een mooie afronding van deze episode zijn.

Voor ons ligt een belangrijk voorstel voor het dossier dat velen van ons al lange tijd heeft bezig gehouden. Het beeld van de gebakjes in de kerk was treffend. Ik was toen nog Statenlid en heb ook geen gebakje genomen. Ik hoop dat ik daarmee destijds geen politiek statement heb gemaakt. Het is treffend zoals u dat verwoordde.

De betrokkenheid van de inwoners van Maarsbergen en Maarn bij dit project is indrukwekkend. Dat laat zien dat het gaat over een grote keuze. Het is terecht dat wij daarover een uitgebreid debat voeren. De vele insprekers die langs zijn gekomen laten het belang daarvan zien. Tegelijkertijd hoort het bij onze en uw verantwoordelijkheid om een keuze te maken. Een deel daarvan is destijds gebeurd bij de variantkeuze in 2017. Vandaag ligt de keuze voor om dat verder uit te werken in het inpassingsplan. Dit is het bestemmingsplan dat de provincie vaststelt voor de ruimtelijke inpassing.

Ik zal ingaan op een aantal onderwerpen. Beginnend bij het onderwerp dat de meesten van u en ons bezig houdt, namelijk het geluid en de geluidshinder. Een aantal van u gaf aan dat het wat ongemakkelijk voelt dat er streefwaarden zijn waarvoor je andere waarden vaststelt. Dit zijn echter streefwaarden en geen normen. Dat heeft een reden. Daarin moeten wij zuiver zijn naar elkaar en naar de bewoners. Het zijn met recht streefwaarden uit de Wet geluidshinder waarnaar wij streven. Dit betekent niet dat het altijd haalbaar is. Dat is de reden dat er een maximumwaarde in de wet is vastgesteld van 63 dB. In ons eigen actieplan geluid streven wij naar het aanpakken van woningen boven 61 dB. Er zit een behoorlijk gat tussen 63 dB en 61 dB aan de ene kant en 48 dB aan de andere kant.

Een aantal woningen zal erop vooruit gaan. Deze woningen zaten boven de 61 dB en komen hier onder. Veertig woningen zitten echter nog boven de 48 dB. Voor deze woningen nemen wij veel maatregelen. Een aantal van u memoreerde dat wij daar meer dan € 1.000.000 in steken. Dat hoeft niet vanuit de wet, maar daarvoor kiezen wij bewust indachtig de motie die u daarover heeft aangenomen. In de uitgebreide memo heeft u kunnen lezen dat daaraan voorafgaand een uitgebreide analyse heeft plaatsgevonden van de verschillende geluidsmaatregelen. Daarin is dit pakket effectiever naar voren gekomen dan een overkapping. Dat is de reden dat er voor dit pakket wordt gekozen.

De VOORZITTER: De heer Kamp heeft een interruptie.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik snap het verschil tussen normen en streefwaarden. Als je echter zo omgaat met streefwaarden, dan moet je aangeven welke inspanningen worden geleverd om dat te halen. U zegt dat daarvoor extra geld is uitgetrokken. Bent u het met mij eens dat het systeem bepaalde verwachtingen wekt? Waarom hebben wij streefwaarden? Die streefwaarden hebben toch een functie?

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dit zijn wettelijke streefwaarden. Bij ontwikkelingen wordt ernaar gestreefd om het onder de 48 dB te brengen. Als het daarboven zit, dan moet uitgelegd worden waarom op die plek bij die ontwikkeling de streefwaarde van 48 dB niet haalbaar is. In het provinciale beleid wordt de grens op 61 dB gelegd. Alles boven de 61 dB wordt aangepakt en daaronder niet. In dit project is 48 dB niet haalbaar, tenzij je grote aantallen woningen gaat slopen. Daarvoor kiezen wij niet in dit voorstel. Ik ben het met u eens dat het ongemakkelijk voelt. Tegelijkertijd moeten wij zuiver zijn in hoe wij het benoemen. Het zijn streefwaarden en er is een maximumwaarde. Dat zit in de wet, omdat de wetgever zag dat met de norm van 48 dB het hele land op slot wordt gezet. Deze norm klinkt heel stoer, maar is niet houdbaar. Wij moeten de wet interpreteren zoals deze bedoeld is. Wij nemen maatregelen voor huizen die onder de 63 dB zitten om de geluidsbelasting verder terug te brengen. Wij spannen ons in alle redelijkheid maximaal in om de geluidsbelasting zoveel mogelijk terug te brengen. Dat leidt er niet toe dat alle woningen onder een geluidsbelasting van 48 dB komen, maar wij spannen ons wel maximaal in.

Een aantal van u vroeg naar het geluid binnen. Mevrouw Hoek refereerde aan driedubbele beglazing en zei dat het redelijk zou zijn als de provincie meebetaalt aan de woningen met een geluidsbelasting boven de 48 dB. Dat zit natuurlijk in de plannen. Wij hebben afgesproken dat de veertig woningen boven de 48 dB maatregelen aangeboden krijgen. Het is aan de eigenaar zelf of hij daarvan gebruik wil maken.

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Naast de gevelmaatregelen zijn er mogelijkheden vanuit het Actieplan Geluid. Is er budget vanuit het Actieplan Geluid richting de bewoners?

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is budget voor de gevelmaatregelen. Dat is een vorm van financiële compensatie die bewoners aanbiedt dat zij maatregelen kunnen nemen waardoor het geluid binnen wordt teruggebracht onder de 33 dB. Naar mijn weten is het actieplan geen compensatiepotje.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik begreep in de commissie dat er naast de gevelmaatregelen een financiële vergoeding is voor woningen die boven een bepaalde waarde zitten. Wellicht heb ik dat niet goed begrepen in de commissie.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan het voor u nakijken, maar het is mij niet bekend.

Dan de vraag wat wij extra doen naast de € 1.000.000 waarmee wij de wanden geluidsabsorberend en het asfalt stiller maken. De maximum snelheid kan omlaag van 60 km/h naar 50 km/h, waardoor het geluid met 1,5 dB verder wordt teruggedrongen. In de commissie hebben wij besproken hoe dat bedacht is. De gemeente kan hiertoe een verzoek indienen bij de provincie. Daar staan wij welwillend tegenover.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Bij de variantendiscussie in 2017 heeft de SGP gepleit voor een snelheidsverlaging van 60 naar 50 km/h. Toen werd er door de provincie sterk aan vastgehouden dat het niet zou kunnen. Inmiddels zit die snelheidsverlaging er wel aan te komen. Hoe denkt u dat het voelt voor de participanten in het proces? Eerst zijn de varianten afgevallen op basis van het argument dat het niet anders zou kunnen. De snelheid moest en zou 60 km/h zijn. Hoe gaat u dat presenteren richting de mensen als de snelheid plotseling wel 50 km/h wordt? Komt er dan nog een gebaar vanuit de provincie dat wij het mis hadden? Dat was toen heel cruciaal in het proces. De snelheidsverlaging naar 50 km/h is een switch van de provincie waarvoor aandacht gevraagd mag worden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie op hetzelfde punt.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik lees in de stukken dat de snelheid niet de enige reden was om te kiezen voor de westvariant met gesloten Tuindorppweg. In de stukken staan wel zeven argumenten voor deze keuze, waarvan de belangrijkste is dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor deze variant heeft gekozen. De snelheidsverlaging zie ik niet als een argument voor deze keuze.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de heer Van den Dikkenberg een vraag aan de gedeputeerde stelde. De gedeputeerde mag deze vraag beantwoorden.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het verzoek tot de snelheidsverlaging naar 50 km/h is ingediend door de gemeente; laten wij daarover helder zijn. De heer Van den Dikken-

berg vroeg of dit destijds het doorslaggevend argument is geweest. Het heeft weinig zin om het debat van drie jaar geleden over te doen. Er zijn toen veel argumenten de revue gepasseerd. Uiteindelijk hebben uw Staten het besluit genomen voor die variant. Ik begrijp dat de discussie over de snelheid bij sommigen de vraag oproept waarom het nu wel naar 50 km/h kan. De snelheid heeft echter invloed op alle varianten. Het is geen zinvolle discussie of wij in 2017 voor een andere variant hadden gekozen. Ik merk bij u heel breed dat u achter de gekozen variant staat en dat het debat vandaag over de uitwerking en de inpassing gaat. De gemeente heeft aangegeven dat zij voornemens is het verzoek voor een maximum snelheid van 50 km/h in te dienen. In de stukken heeft u kunnen lezen hoe het college hier-teenover staat.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dat is niet mijn vraag. Ik wil de variant niet ter discussie stellen. Mijn vraag is om dit zorgvuldig te laten landen in het gebied en niet alleen aangeven dat dit het verzoek van de gemeente was.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat is helder. Ik hoor u zeggen dat het belangrijk is om het proces rond een eventuele aanpassing van de snelheid zorgvuldig te doorlopen. De motie M127 van D66 zegt dat wij een aanbestedingstraject ingaan. Dat deed mij denken aan het knooppunt Hoevelaken. Daar is destijds bij de aanbesteding bedacht om de markt uit te dagen om te kijken of er binnen het budget wat extra's mogelijk is. Dat kan helpen om de doelen van de overheden op een effectieve manier te bereiken. De motie M127 lees ik op die manier. ProRail is uiteindelijk degene die daarvoor aan de lat staat. U vraagt om in de aanbesteding met ProRail te komen tot extra maatregelen om de geluidsoverlast terug te brengen binnen het budget. Het is verstandig om de markt daartoe uit te dagen. Het is geen garantie op succes; laten wij daarin eerlijk zijn. Ik kan u toezeggen dat ik in gesprek ga met ProRail om te kijken of wij dit een plek kunnen geven in de aanbesteding vanwege het belang dat u hecht aan de maximale inspanning om de geluidhinder terug te dringen. Daarmee kan ik de motie positief adviseren. Het is wel belangrijk dat dit niet tot hogere onderhoudskosten zal leiden. De aannemer moet dit niet via een omweg terugrekenen bij de provincie. Daarop moeten wij kritisch blijven meekijken. Tevens moet het niet buiten de kaders van dit PIP gaan. Dat is vanzelfsprekend. Dat wij met ProRail zoeken hoe wij op een creatieve manier de markt kunnen uitdagen is een verstandige suggestie.

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie op dit punt.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor de reactie van de gedeputeerde op de motie. Het is een sympathieke motie. Tegelijkertijd hoop ik dat wij de inwoners van Maarsbergen niet blij maken met een dode mus. In de afgelopen jaren zijn zij op verschillende momenten teleurgesteld geraakt. Het moet daarom heel helder zijn. Daarnaast lees ik in het ruimtelijk kader van de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit dat bepaalde geluidsschermen vanwege zichtlijnen ontraden worden en omdat je daarmee de bewoners van de Engweg isoleert van het dorp. Dat zijn afwegingen ten opzichte van de ruimtelijke kwaliteit waaraan inwoners hebben bijgedragen. Ik begrijp de motie, maar er zitten ingewikkelde punten aan. Ik hoor hierop graag een reactie van de gedeputeerde.

Is er in voorspellende zin een soort onderzoek gedaan naar de winst die het elektrificeren van het wagenpark zal hebben de komende tien tot vijftien jaar? Dat zal zeker iets betekenen in de verlaging van de geluidsbelasting.

De VOORZITTER: U bent creatief om een interruptie een nieuwe dimensie te geven. Kan de heer Van Essen hier kort op reageren?

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het antwoord op de laatste vraag is ontkennend. Het is niet helder wat de invloed van het elektrificeren van het wagenpark is. Ik ben het met u eens dat wij moeten oppassen dat wij geen valse verwachtingen wekken met de motie. In die zin sta ik positief tegenover de motie. Het is goed om deze weg te gaan bewandelen. Ik verwacht niet dat hieruit een overkluizing zal komen. Dat lijkt mij niet reëel, want dat kost miljoenen euro's. Als je een aannemer ergens toe uitdaagt, dan zit daarin soms onvermoede creativiteit om te ko-

men tot maatregelen waaraan wij niet hebben gedacht. Dat moet met deze motie beoogd worden. Het kan zo zijn dat het niks oplevert. Dat is een denkbaar scenario. Laten wij met ProRail kijken of wij de markt kunnen uitdagen om binnen de kaders, het budget en het PIP de geluidsreductie maximaal mogelijk te maken. Wij zullen bezien of dat iets extra's oplevert. Daarover kunnen wij u te zijner tijd informeren. Het is een interessante route om het gesprek met ProRail aan te gaan. Bij het knooppunt Hoevelaken heeft dit wel degelijk succes gehad. Wie weet wat hier uit komt. Laten wij zeker richting Maarsbergen geen valse verwachtingen wekken.

Dan kom ik bij de motie van de SGP over de overkapping. Het klopt dat gedeputeerde Schaddelee in de commissie heeft aangegeven dat binnen de € 600.000 wordt gekeken naar een overkluizing.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Aan de Statenleden heb ik een motie ter inspiratie toegezonden, maar ik heb geen motie over een overkapping ingediend.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mijn excuses. De SGP heeft wel gerefereerd aan een ingediende motie over de verkeersveiligheid. Hierin verzoekt u het college om de extra maatregelen vanuit de audit die onderdeel uitmaken van de verdere uitwerking ter besluitvorming voor te leggen aan de Staten. Het college ontraadt het om dit ter besluitvorming voor te leggen. Gedeputeerde Schaddelee heeft toegezegd om u hierover te informeren. Dat lijkt ons passender gezien de aard hiervan, want het zit in de uitwerking van de aanbestedingsfase.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde past de formulering juist toe, want het is voor te leggen aan de Staten. Dat kan ter informatie. De opvolging van de verkeersveiligheidsaudit moet nog een keer specifiek voorgelegd worden aan de Staten.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Kunt u dan expliciet aan de motie toevoegen 'ter informatie voor te leggen'? Dan kan daarover later geen misverstand ontstaan. Dan is dit een prima motie. Dit is wat gedeputeerde Schaddelee in de commissie reeds heeft toegezegd. Het college kan zich erin vinden om het op deze manier wat meer vast te leggen.

Een onderwerp waarvoor een aantal van u aandacht heeft gevraagd is de veiligheid, met name voor fietsers. Dat zal aandacht krijgen in de verdere uitwerking. Daarbij is de samenwerking met de gemeente van belang. Het zijn voor een deel gemeentelijke wegen waarop dit betrekking heeft. Bij de kruising op de Haarweg, Tuindorpweg en Woudenbergseweg is een fietsverkeerslicht voorzien met kleurverschil in het asfalt komend vanuit de fietstunnel richting de parallelweg. De gemeente is betrokken bij het esthetisch programma van eisen en in samenwerking met de inwoners. Dat is de manier waarop daaraan invulling wordt gegeven. Uw aandachtspunten daarvoor zullen wij daarbij betrekken. Dat is onderdeel van de verdere uitwerking.

Ik heb een korte reactie op de inbreng van D66 over de verdubbeling van de kosten. Wij krijgen hiervoor ook meer. Het is niet eerlijk om te zeggen dat de kosten verdubbelen. Als je een goedkope stadsfiets gaat kopen en thuiskomt met een dure elektrische sporthybride thuis, dan is het logisch dat de fiets duurder is dan wat je had bedacht. Dat is hier ook aan de hand. Daarin moeten wij zuiver zijn.

De VOORZITTER: De heer Kamp heeft een interruptie.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik reflecteerde op de investeringen bij de start van het project. Dit begon op € 25.000.000 en is uitgekomen op € 52.000.000. Daarvoor zijn ongetwijfeld verklaringen te vinden, maar bestuurders willen iedere keer leren hoe zaken lopen. Ik wil het benoemd hebben welke stappen daarin zijn genomen. Niet om het teniet te doen, maar vanwege de bewustwording en om aan de mensen te laten zien wat het oplevert.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat ben ik met u eens. De kostenmemo zal inzicht geven in hoe het proces is doorlopen en dit het effect daarvan is. Wij krijgen heel veel meer en het kost heel veel meer. Dat punt herken ik.

Dan kom ik bij de vraag van D66 hoe het verder gaat. Er komt een samenwerkingsovereenkomst met de partners rond de verdere uitvoering. Daarin zullen verdere afspraken worden gemaakt over de kosten en dergelijke.

De VOORZITTER: De heer Kamp heeft een interruptie.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Het antwoord van de gedeputeerde is te algemeen. Ik zou graag een doorkijk krijgen. In de afgelopen jaren is een aantal projecten uit de bocht gevlogen. De Staten hebben daarin een controlerende taak. Ik hoor graag meer over de mee-en tegenvallers.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat gaat over de uitvoering van de projecten. Het is goed dat de heer Schaddelee daarop ingaat. Dat lijkt mij passender.

Dan kom ik op de verplaatsing van het station Maarn. Dat kan vermoedelijk niet binnen een jaar of een decennium gerealiseerd worden. Dat valt buiten de scope van dit project. Mocht u hierover verder het debat willen voeren, dan is dat passender om te doen met de heer Schaddelee.

De ChristenUnie heeft een tweetal vragen gesteld om toezeggingen uit de commissie te bevestigen. U zei: mocht u er bij het esthetisch programma van eisen en de besteding van de € 600.000 tegenaan lopen dat er een tekort op zit, schroom dan niet om bij ons terug te komen. Dat lijkt mij een goede afspraak. Die toezegging daarover uit de commissie kan ik hier bevestigen. Hetzelfde geldt voor de verkeersveiligheidsaudit. Ik kan toezeggen dat het nog een keer langskomt in de Staten.

De PvdD heeft aandacht gevraagd voor het effect op de natuur. Daarover is geen aanvullende memo verstrekt, maar het is goed om te verduidelijken wat de impact op de natuur is en hoe het zit met de compensaties. Er gaat twee hectare NNN verloren. Dit wordt gecompenseerd met vier hectare natuur. Bij elkaar is het zelfs 5,4 hectare, waarvan 4 hectare voor dit project en een stukje van 1,4 hectare voor andere projecten als compensatie. Van die vier hectare valt ruim twee hectare binnen de groene contour. Het NNN gaat er netto dus niet op achteruit. Hetzelfde geldt voor de boscompensatie. Er komt 5,15 hectare aan houtopstanden erbij. Dat is meer dan dat er gekapt wordt. Dat is namelijk 2,8 hectare. In die zin zit er bij dit soort compensaties een factor die het effect van het interen op de NNN-opgave voorkomt.

De VOORZITTER: Ik zie dat de heer Van Essen alle vragen beantwoord heeft. Het idee is om de heer Schaddelee te vragen om te reageren op het punt dat de heer Kamp naar voren heeft gebracht. Wij wachten tot de heer Schaddelee binnen is. Het woord is aan de heer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb het debat met grote belangstelling gevolgd. Er zijn twee concrete vragen gesteld die ik ga beantwoorden. De eerste vraag gaat over de aanbesteding. Gedeputeerde Van Essen noemde de samenwerkingsovereenkomst. Die is al opgesteld en zegt iets over de verdeling van de mee- en de tegenvallers. Die zegt namelijk dat de meevallers naar rato worden verdeeld over de drie partners in het project: ProRail, de gemeente en de provincie. De tegenvallers zijn voor de rekening van de provincie. Er wordt gewerkt aan een realisatieovereenkomst waarin wij het punt van de tegenvallers evenrediger proberen te verdelen. Ik geloof dat wij de partners daarin mee kunnen krijgen.

De tweede vraag gaat over de overkapping. Volgens de heer Kamp is eerst gezegd dat dit technisch niet kon en later dat het technisch wel kon, maar heel duur was. Voordat daarover verwarring ontstaat: het is nooit gezegd dat het technisch niet kan. Er lag een advies van het kwaliteitsteam waarin stond dat wij alles op het maaiveld moesten houden. Tegelijkertijd lag er een ruimtelijk kader waarin een grote overkapping getekend was die wel boven het maaiveld uitkwam. Daarvan is gezegd dat het technisch niet mogelijk is om op het maaiveld te blijven en tegelijkertijd een grote overkapping te maken.

Er is nog een kleine opmerking gemaakt over de fietsoversteek bij de kluifrotonde. Dat ligt bij de scope en buiten dit PIP. In de commissie heb ik toegezegd dat dit wordt meegenomen bij het groot onderhoud.

De VOORZITTER: Daarmee zijn de vragen vanuit uw Staten voldoende beantwoord en zijn wij aan het eind gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. Vanavond gaan wij stemmen over de moties en het voorstel. Ik stel voor dat wij de vergadering schorsen voor de lunchpauze tot 13.00 uur. De heer Dercksen heeft een punt van orde.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Bij het volgende agendapunt ben ik de enige die woordvoering heeft gevraagd. Ik zou het prettig vinden om dit agendapunt te behandelen voor de lunchpauze.

De VOORZITTER: Ik heb hier een hele rij woordvoerders staan voor het statenvoorstel 11 treasurystrategie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb geen woordvoering gevraagd, maar ik weet niet wat er komt. Dat kan ik van te voren niet zeggen.

De VOORZITTER: Dat begrijp ik. Ik kijk alleen of de inbreng uit uw Staten beperkt blijft tot de heer Dercksen.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij aan bij mevrouw Boelhouwer. De heer Dercksen heeft altijd een fantastische mooie inbreng die meestal uitnodigt tot een reactie.

De VOORZITTER: U krijgt de gelegenheid om op de heer Dercksen te reageren. Er zijn geen andere woordvoerders dan de heer Dercksen.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Het kan zijn dat ik de heer Dercksen wil interrumperen en op grond van zijn inbreng woordvoering wil plegen. Uw eerste voorstel is beter dan het voorstel van de heer Dercksen.

De VOORZITTER: Ik geloof niet dat de Staten willen meewerken aan het idee van de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Laten wij hierover stemmen. Ik heb alleen een kritisch geluid van de heer Eggermont gehoord.

De VOORZITTER: Ik heb er geen enkel bezwaar tegen om dit agendapunt te behandelen voor de lunchpauze.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Dat is prima.

De VOORZITTER: Wij wachten tot gedeputeerde Strijk in de zaal aanwezig is.

De heer POTJER (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik zou graag kort het woord voeren op dit onderwerp. Ik zal binnen een minuut klaar zijn.

De VOORZITTER: Dat is prima.

[Statenvoorstel Treasurystrategie voor het aantrekken van leningen.](#)

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de behandeling van agendapunt 11 statenvoorstel treasurystrategie. Als eerste is het woord aan de heer Potjer.

De heer POTJER (OSU): Mijnheer de voorzitter! Mijn fractie heeft over de inhoud van de treasurystrategie geen opmerkingen, maar wel over het doel hiervan. Er is sprake van een onderbesteding. De organisatie is tot nu toe niet in staat geweest om het volledig begrote bedrag uit te geven. Er zijn nog wel genoeg uitdagingen voor de financiële organisatie. Ondanks dat spreken wij over het aantrekken van meer geld in de vorm van leningen. Hoe valt dit met elkaar te rijmen volgens GS? Is het niet belangrijk dat er eerst een duidelijke bestemming en noodzaak is om ervoor te zorgen dat de behoefte duidelijk is voordat wij over de leningen spreken? De OSU-fractie is benieuwd of GS een duidelijke bestemming heeft voor het extra budget.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dank voor deze medewerking. In 2002 is de Remu verkocht en er stroomde € 350.000.000 binnen bij de provincie Utrecht. De Remu was dit geld waard, omdat de Remu dividend uitkeerde dat werd opgebracht door inwoners en bedrijven. Zij betaalden meer voor hun energie dan strikt noodzakelijk was. Dit was een indirecte belastingheffing. Wat is er met deze miljoenen euro's gebeurd?

Bas van Nugteren van GroenLinks zei: "Als Staten hadden wij het idee nergens gedurende dat proces te kunnen sturen. Het risico van deze aanpak is dat het geld gewoon wegloopt." Dit was het moment waarop GroenLinks gelijk had. Het liep weg naar duurzaamheidsprojectjes en het project spierkracht toerisme in Woerden.

In 2007 had de provincie € 800.000.000 aan reserves. Vandaag moeten wij een voorstel bespreken over wanneer wij geld gaan lenen. Dit is een soort schuld-hulpverlening bij voorbaat – een brevet van decennialang onverantwoord financieel beleid. Overigens heeft de financiële positie van de provincie Utrecht gevolgen voor de kredietwaardigheid van Nederland. Daarmee beïnvloeden wij de rente die de Staten moeten betalen bij het aantrekken van kapitaal, hoewel dat effect gering zal zijn. De negatieve rente is het gevolg van de onverantwoorde stap om in de euro deel te nemen. Hoewel wij de keuze voor de wijze van lenen begrijpen, gaan wij tegen dit voorstel stemmen. Wij vinden namelijk dat de provincie niet moet lenen, maar de tering naar de nering moet zetten. Een overheid met beperkte financiële middelen maakt in de regel veel scherpere en betere keuzes. Er is geld zat. Besteed het selectiever.

De VOORZITTER: De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Moet de provincie lenen op het moment dat zij een treasurystatuut heeft?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mijn voorstel is dat de provincie niet gaat lenen.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Zit het eraan vast dat de provincie moet lenen zodra zij een treasurystatuut heeft? Of is het treasurystatuut simpelweg een statuut dat je kunt gebruiken op het moment dat je gaat lenen? Wat is het verband hiertussen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U weet dat waarschijnlijk. Ik weet dat niet. Ik vind dat de provincie niet moet lenen, omdat hieraan geen enkele behoefte is.

De VOORZITTER: Ik merk een herhaling en het is verstandig om daarop verder niet in te gaan. Mevrouw Boelhouwer heeft een interruptie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Het antwoord op uw vraag staat in het voorstel en de heer Strijk zal daarop antwoord geven. Het enige dat ik wil corrigeren voor de notulen is dat de voormalig-fractievoorzitter van GroenLinks Bas Nugteren heet.

De VOORZITTER: Zijn naam is weer genoemd. Dat is mooi. Het woord is aan gedeputeerde Strijk.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is goed om ons te realiseren dat de keuze waaraan uw Staten geld willen uitgeven wordt gemaakt bij de begroting. U heeft recent een begroting vastgesteld. Hieruit komen uitgaven voort. Wij constateren in de liquiditeitsprognose dat wij voor de uitgaven conform de begroting geld moeten lenen. Het voorliggende statenvoorstel gaat over hoe geld wordt geleend en wat hiervan de voor- en nadelen zijn. Het is niet verstandig om de discussie over te doen of wij een goede begroting hebben vastgesteld. Ik weet dat er partijen zijn die de begroting niet hebben gesteund en andere uitgaven zouden doen. Er was echter een meerderheid in de Staten om ambitieus te investeren in de samenleving. Daarvoor lenen wij geld. Dat zijn de antwoorden op de vragen van de heer Potjer.

Wij gaan dit geld besteden conform de begroting. Ik hoor wat de heer Dercksen zegt, maar dat is de discussie die bij de begroting is gevoerd.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat dit een klein debat was. Dank aan de heer Strijk voor zijn beantwoording.

Ik schors de vergadering tot 13.15 uur voor de lunchpauze. Eet smakelijk.

Schorsing van 12.37 uur tot 13.15 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

[Statenvoorstel Kader integraal risicomanagement 2020 en Kernnota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020.](#)

De VOORZITTER: Aan de orde is agendapunt 12 statenvoorstel kader integraal risicomanagement 2020 en de kernnota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020. In ons midden is gedeputeerde Strijk om eventuele vragen vanuit uw Staten te beantwoorden. Dit betreft een klein debat, dus u heeft een termijn. Het woord is aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank aan GS voor het voorstel. Ik heb dit van begin tot eind met belangstelling gelezen. Doordat collega Groen ziek is, moest ik er toch weer even in komen. Met nogal wat managementlingo in dit voorstel, waande ik mij terug in mijn vorige werkkring als studiebegeleider van managers. Dat neemt niet weg dat het onderkennen van risico's van het werk van PS, GS en de ambtelijke organisatie en de risico's zien als kansen hierin expliciet worden uitgewerkt. De vaardigheden krijgen hierin de nodige aandacht. GroenLinks gaat akkoord met het statenvoorstel.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Janssen.

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is niet enthousiast over dit voorstel. Ten eerste omdat wij vinden dat de positie van de Staten hierin onvoldoende benoemd is. Ten tweede krijgt de dimensie cultuur onvoldoende aandacht en wordt teveel achter in het programma gezet. Dit missen wij tevens in het programma dat gericht is op het versterken van de financiële functie. Ten derde constateert het onderzoeksbureau Twynstra Gudde dat risicomanagement een onderwerp moet zijn dat niet te technisch moet worden gemaakt. Het voorstel van het college is vervolgens nogal technisch. De VVD heeft overwogen om hierover amendementen te schrijven. Dat doe ik graag, maar afgelopen weekend hadden de sinterklaasgedichten voorrang. Daarnaast zouden er veel amendementen nodig zijn om dit voorstel naar een voor ons acceptabel niveau te tillen. Daarom zal de VVD tegen dit statenvoorstel stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Boelhouwer heeft een interruptie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Bij dit voorstel heb ik gekeken naar het vorige voorstel beleidskader risicomanagement. Heeft u dat ook gedaan?

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dat heb ik niet gedaan. Het zal ongetwijfeld zo zijn dat er zaken aan te merken zijn op het vorige voorstel, anders zou mevrouw Boelhouwer dat niet vragen. Wij hebben geconstateerd dat er een rapport ligt van Twynstra Gudde en getoetst hoe dit verstaald is. Tevens hebben wij gekeken naar incidenten rondom de VRT, waarin informatie laag in de organisatie is blijven hangen en alle maatregelen in plaats zijn. Wij hebben voorzieningen en alsnog komt de informatie niet naar boven. Daar zit een veel belangrijker aangrijpingspunt om risicobewust te zijn en het sturen op risico's te verbeteren. Dit op het gevaar af dat wij de FAC overdoen. Dan hoeven wij geen commissievergaderingen meer te houden.

De VOORZITTER: U heeft een uitgebreid antwoord gegeven op de vraag van mevrouw Boelhouwer. Is dat voldoende mevrouw Boelhouwer?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik vraag hiernaar, omdat dit voorstel ontzettend veel beter is dan het vorige voorstel en ik lees welke kansen er zitten in het omgaan met risico's in de organisatie. Waar de heer Janssen vindt dat het cultuuraspect ontbreekt, staat dit er heel goed in. Daarover zullen wij het niet eens worden.

De VOORZITTER: Waarvan akte. Het woord is aan de heer Wijntjes.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA vindt het een goed voorstel. Wij hadden nog wel een vraag over de factor 1,4 voor het weerstandsvermogen. Is deze factor nodig of kan het 1,0 zijn. De SP-fractie gaat daarover een amendement indienen. Het antwoord van de gedeputeerde was dat dit te bezien is. Het CDA kan daar voorlopig mee leven. Laten wij eerst zien hoe het zich ontwikkelt.

Je ontkomt er niet aan om zaken te regelen. Als je iets regelt wat niet goed valt in de organisatie, dan heb je daar niks aan. De cultuur is daarom heel belangrijk. Het zou aardig zijn om dit voorstel te toetsen aan de ervaringen met de VRT-lijn. Hadden wij dat gedoe niet gehad als wij toen dit voorstel al hadden?

Ik bepleit dat PS en GS een werkconferentie houden in de vorm van een bespreking van casussen over de risico's die wij aanvaardbaar vinden. De toeslagaffaire in Den Haag is net achter de rug. Vervolgens zegt de Tweede Kamer dat er geen enkele onrechtmatigheid of fraude meer mag ontstaan. Daarmee zet je feitelijk de overheid op slot. Het is goed om via een werkconferentie te bespreken wat wij wel en niet aanvaardbaar vinden. Dan weten wij zeker dat het bestuurlijk handelen niet geheel zonder risico's kan. Als je bestuurlijk wilt handelen zonder risico's, dan bestuur je niet. Dan doe je niks meer. Dat kan nooit de bedoeling zijn.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw KRIJGSMAN (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Volgens de PvdA had dit een hamerstuk mogen zijn. Het is een goed technisch voorstel.

De VOORZITTER: De ChristenUnie, de PVV en de PvdD vragen niet het woord. Het woord is aan de heer Eggermont.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Kent u de uitdrukking: 'tot drie cijfers achter de komma'? Dit is een technisch voorstel, maar hierin staat meer over cultuur dan in het vorige voorstel. Dat is niet het punt uit dit voorstel waarmee de SP het niet eens is. Het punt waarmee de SP het niet eens is, is dat wij op een rationale manier moeten omgaan met het aanleggen van een vermogen om de risico's op te vangen. Daarbij is het heel simpel. Alle risico's die wij met elkaar lopen bedragen momenteel € 140.000.000. Als wij 100% zekerheid willen hebben dat wij alle risico's van de provincie kunnen opvangen, dan zouden wij een weerstandsvermogen van € 140.000.000 moeten hebben. Zo werkt dat echter niet, want niet alle risico's treden tegelijk op. Daarom maken wij simulaties. Uit die simulaties komt dat voor een bepaald percentage zekerheid een bepaald vermogen nodig is.

Het is interessant welk niveau van zekerheid je wilt hebben. Is dat 100%? Dan voldoet dit voorstel niet en hebben wij een weerstandvermogen van € 140.000.000 nodig. Is het 90%, dan heb je een weerstandsvermogen van € 25.000.000 nodig. Bij 95% heb je een weerstandsvermogen van € 28.000.000 nodig. Om te zeggen dat wij een weerstandvermogen van € 25.000.000 nodig hebben met een zekerheidspercentage van 90% en vervolgens te zeggen dat er twee keer zoveel nodig is, dan kom je in een zekerheid van 96-97% uit. Daarmee omzeil je de vraag waarover het gaat. De discussie wordt vooral daarop gevoerd.

De risico's fluctueren door de jaren heen, dus het lijkt ons niet handig om alles af te romen wat boven het nodige weerstandsvermogen komt. Het lijkt ons nuttig om daarvan een kwart af te romen. Het lijkt ons niet nodig om altijd € 45.000.000 in een aparte pot te zetten. Daarom is ons voorstel om het weerstandsvermogen op de factor 1,0 te zetten. Dit is de ratio tussen hetgeen wij nodig hebben en de risico's die wij lopen. Wij zijn het eens met de zekerheid van 90%. Daarvoor ga ik een amendement indienen.

Tot slot zou ik het fijn vinden als de komma gebruikt wordt in een Nederlands voorstel.

Amendement A57 (SP): reserve weerstandsvermogen niet dubbelop

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 9 december 2020, ter bespreking van het agendapunt "Kader integraal risicomanagement 2020 en Kernnota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020";

constaterende dat:

- *het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt (momentopname) 140 miljoen euro bedraagt;*
- *niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen;*
- *met behulp van Monte Carlo simulatie het benodigde weerstandsvermogen bij een bepaald zekerheidsniveau berekend kan worden;*

overwegende dat:

- *het door Provinciale Staten gewenste zekerheidsniveau bepalend is voor het benodigde weerstandsvermogen;*
- *bij een zekerheid van 90% het benodigde vermogen 25,3 miljoen euro is en bij een zekerheid van 95% het benodigde vermogen 28,5 miljoen euro;*
- *140 miljoen euro nodig is voor een zekerheid van 100%;*
- *een ratio van 1,4 of 2,0 niet zo veel meer zekerheid geeft, 96, 97, 98%?;*
- *de werkelijke ratio weerstandsvermogen veel hoger ligt dan het vermogen in alleen de reserve weerstandsvermogen;*
- *het decimaalteken in Nederland de komma is;*

besluiten:

- *beslispunt 3 onder e te wijzigen in:
"De ratio weerstandsvermogen van de provincie Utrecht ligt op 1,0";*
- *beslispunt 3 onder f te wijzigen in:
"Aan het einde van het kalenderjaar het overschot in de reserve weerstandsvermogen (het deel van deze reserve waarmee deze reserve boven de ratio weerstandsvermogen van 1,0 komt te liggen) voor maximaal 25% af te romen of aan te vullen om te voldoen aan de ratio weerstandsvermogen van 1,0.*

De VOORZITTER: Het amendement wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging. Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dit is een broodnodig stuk waarin wij handvatten zien om aan de slag te gaan met de risico's en de risicowaardering. Niemand had gedacht dat Maarsbergen van € 2.500.000 naar € 25.000.000 zou gaan. Dat is wel gebeurd. Dat risico

hebben wij nooit gewaardeerd. Dat geeft te meer aanleiding om daarmee aan de slag te gaan, zodat wij de paragraaf in de begroting meer waarde kunnen geven. Tot die tijd, zou ik de factor 1,4 aanhouden voor het weerstandsvermogen. De SGP zal het amendement van de SP niet steunen.

De VOORZITTER: 50Plus en Lijst Bittich hebben geen behoefte aan het woord. Dan stel ik vast dat de inbreng uit uw Staten is geleverd bij dit voorstel. Het woord is aan de gedeputeerde voor de beantwoording.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij voorstellen dat niet iedereen dit stuk op zondagmiddag met plezier gaat lezen, maar wat de Staten wel hebben te doen om dit vast te stellen. Dit stuk ligt hier omdat wij hebben afgesproken om het eens in de vier jaar te herijken. Een belangrijkere reden waarom dit voorligt, is dat wij het afgelopen jaar een evaluatie hebben gedaan hoe deze provincie omgaat met het risicomangement. Uit die evaluatie kwam een aantal punten naar voren die verbeterd kunnen worden. Het hoofdpunt is dat dit in het verleden te veel werd gebruikt als verantwoording achteraf in plaats van als sturingsmechanisme vooraf. De heer Wijntjes refereerde er al aan wat er dan in sommige gevallen zou zijn gebeurd. Er is onvoldoende basiskennis in de organisatie over integraal risicomangement en er is onvoldoende duidelijkheid in de organisatie van waar die verantwoordelijkheid ligt. Dat waren belangrijke aanbevelingen die hebben geleid tot een nieuw kader. Als je daaruit de hoofdpunten pakt, dan gaan wij meer naar principes toe dan naar strakke regels. De doelen staan centraal. Wat beogen wij en hoe draagt dit bij aan het bereiken van de doelen?

Een heel belangrijk punt is dat dit een lijnactiviteit is. Iedereen in onze organisatie die bezig is met een project of beleidsformulering om een doel te bereiken, dient zichzelf de vraag te stellen wat de risico's zijn waardoor het doel misschien niet bereikt wordt en welke kansen zich aandienen om het doel makkelijker te bereiken. Dat het een lijnactiviteit is, betekent dat wij aan de slag moeten met het opleiden van onze mensen en het werken op een vaste wijze. Daarvoor geeft dit kader aanleiding. Er worden zes concrete stappen voorgesteld in het stuk die altijd doorlopen moeten worden en de frequentie hiervan. Een risico-inventarisatie moet met regelmaat gemaakt worden. Dat vind ik het mooie van het stuk. Het geeft concrete handvatten.

Mijn tijd en aandacht zou ik in de komende tijd graag willen geven aan het daadwerkelijk implementeren hiervan. Met het vaststellen van dit kader wordt het niet automatisch gedaan. Daarvoor moeten wij op deze manier gaan werken. Daarmee is het een verandering die ingrijpt op de structuur, het proces, de mensen en de cultuur. Wanneer is risicomangement een cultuurverschijnsel? Is dat als wij met elkaar een risico zouden inventariseren en het risico ongewenst is, omdat dit ons tot een ander besluit zou brengen en wij doen alsof het risico er niet is? Dat zou ik een kwalijk cultuuraspect vinden. De vraag of wij onze mensen goed opleiden heeft met personeel te maken. Als je dat doet op een vaste wijze middels zes stappen die je altijd moet doorlopen en vastleggen, dan gaat dat over de structuur.

In reactie op het punt van de VVD dat er te weinig aandacht is voor de cultuur, is dat zeker een aspect waarop wij moeten letten. De interventies zitten meer op de andere pijlers. Hoe gaan wij dit organiseren? Wie is hiervoor verantwoordelijk? Hoe pakken wij dat op? Vandaar dat het college de mening niet deelt dat het stuk niet voldragen zou zijn, los van dat wij alle aandacht moeten geven aan de uitvoering daarvan.

De heer Wijntjes vroeg naar de factor 1,4. Deze factor is arbitrair. Wij werken naar de landelijke normen toe. De 90% zekerheidsmarge bij het Monte Carlosysteem is een landelijke norm. Deze hanteren de overheden breed en wij sluiten daarbij aan. De factor 1,4 keer het risico aanhouden, is een kwalificatie die op 'gezond' staat. Onder de 1,4 is het 'neutraal'. Er gaat niet direct iets mis als de factor lager wordt vastgesteld, maar het college vond het mooi om aan te sluiten bij de landelijke eenheden.

De VOORZITTER: De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Fijn dat de gedeputeerde over '1,4' spreekt. Het is geen inhoudelijk argument om aan te sluiten bij de landelijke norm. Dat gaat niet over wat wij hiermee aan het doen zijn.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Bij de jaarrekening 2019 was de algemene reserve van de provincie € 103.000.000 aan het eind van 2019. Daarvan hebben wij een bepaald bedrag apart gezet ter dekking van onze risico's. Dat hebben wij vastgesteld op € 45.000.000. De rest van het bedrag is een vrij algemene reserve. Stel je de risicoreserve lager, dan zit er meer geld in de algemene reserve. Zolang deze er is, vraag ik mij af wat het helpt. Het voorstel van het college creëert eenduidigheid. Hierin wordt een bedrag apart gezet dat je kunt volhouden en zekerheid geeft in de komende jaren. Het maakt niet uit als het risico een miljoen hoger of lager is. Dat valt binnen de bandbreedtes. Dit helpt bij de politieke sturing. Dat zijn de plusargumenten. Kortom, het is landelijke regelgeving, het zijn landelijke normen en het geeft eenduidigheid die het makkelijker maakt om financieel te sturen.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde geeft precies aan waarvoor het zorgt, namelijk voor luiheid en er niet meer over nadenken. Daarover gaat de kritiek van de VVD. De gedeputeerde zei bijna letterlijk dat er dan niet meer over nagedacht hoeft te worden. Dat is geen goed idee. Het is goed dat de risico's ons scherp op het netvlies liggen. Daarom is het goed om dit elk jaar heel scherp voor ogen te hebben. Aan de andere kant is het de vraag hoe snel je het afroemt in een jaar waarin het risico lager lijkt te zijn. Het amendement biedt daarvoor een oplossing.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb op geen enkele manier de suggestie willen wekken dat dit betekent dat wij lui kunnen zijn in het beheersen van ons risico bij een inhoudelijk beleidsvoorstel. Daarvoor vragen wij continu alle aandacht. Dit denken gaan wij met opleidingen proberen te versterken. Dat hebben wij geleerd van de afgelopen periode. Het geeft rust als je een bandbreedte hanteert van het deel van de algemene reserve dat apart wordt gezet ter dekking van de risico's. Die bandbreedtes hebben wij gepakt op basis van de landelijke norm die de kwalificatie 'gezonder' krijgt. Het is niet fout wat u voorstelt, maar het is niet de keuze van het college. Daarmee ontraden wij het amendement van de SP.

De heer Van den Dikkenberg sprak de hoop uit dat de paragraaf in de begroting mede met dit beleid meer aandacht krijgt. Dat help ik met u te hopen. Dit is een heel belangrijk sturingsinstrument dat meer aandacht mag krijgen dan het in het verleden heeft gehad.

De VOORZITTER: Dit is voldoende voor de beraadslagingen over dit agendapunt. Wij stemmen vanavond over het amendement en het voorstel.

[Statenvoorstel wijziging financiële verordening.](#)

De VOORZITTER: Aan de orde is het statenvoorstel wijziging financiële verordening. Vanmorgen is hierover overleg geweest met de fractievoorzitters. De VVD gaat acht amendementen indienen en de SGP twee. Dit is een klein debat, waardoor u in een termijn met elkaar discussieert. Daarom is het handig dat eerst de gedeputeerde zijn reactie namens het college geeft op de amendementen. Daarna kunt u uw termijn gebruiken om daarop te reageren. Het woord is aan de heer Strijk.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is goed om te memoreren dat u een erratum heeft aangetroffen bij de stukken. Dat heeft te maken met recente inzichten uit het accountants-overleg in advies aan de commissie BBV over de grens die wij hanteren als wij een subsidie in een keer als resultaat nemen of over meerdere jaren. Dat leidt tot een aanpassing in de stukken. Dat overleg heeft afgelopen weken plaatsgevonden. Vandaar dat het een erratum is op een eerder gegeven stuk. Als u daarover meer vragen heeft, dan zal ik dat proberen uit te leggen.

Dank aan de VVD voor de acht amendementen. Dit is een belangrijk financieel kaderstellend stuk dat gaat over de hoofdspelregels voor de komende jaren. In de debatten van de afgelopen anderhalf jaar

heeft u al meerdere keren aangegeven welke zaken hierin verankerd moeten worden. Uw denken zit al in het voorliggende stuk en u probeert daarop aanscherping te geven met acht amendementen en nog twee amendementen van de SGP. Ik waardeer het dat u hierin meedenkt. Dat betekent niet dat ik de amendementen allemaal warm ga omarmen, maar ik waardeer uw meedenken.

Het amendement A47 geeft aan dat er twee indicatoren zijn die de belastingcapaciteit in de verhouding zetten. In C1 zetten wij dit in verhouding tot het gemiddelde tarief van de provincies en in C2 in verhouding tot het wettelijk maximum tarief. Wij denken dat dit inzicht verschaft. Dat is de reden waarom wij beide kengetallen hierin hebben meegenomen. Hiermee proberen wij op hoofdlijnen een financieel beeld neer te zetten. Het is een informatief kengetal en het zou zonde zijn om dit te schrappen. Daarom ontraadt het college het amendement A47.

Het amendement A48 stelt dat het college drie criteria heeft voorgesteld wanneer een kengetal risicovol, neutraal of gezond is. Er wordt voorgesteld om 'neutraal' te veranderen in 'aandacht'. Dit is een semantische discussie. Het is geen springend punt voor het college. Het college wacht het oordeel af van de Staten. Het is aan u of u dit amendement wel of niet aanneemt.

Dan het amendement A49. De voorliggende financiële verordening is een hoofdstuk en stelt vast dat de onderliggende stukken ook eens in de vier jaar vastgesteld moeten worden, bijvoorbeeld het stuk over het weerstandsvermogen, het treasurybeleid of een nota investeren. Dat regelt u in deze financiële verordening in artikel 11. Artikel 11 zegt dat wij moeten komen tot de nota investeren waarin allerlei details worden geregeld: hoe zit het fiscaal, wat is de opleverdatum, hoe ga je om met de risico's? Dit zijn allemaal spelregels daarvoor. Dat staat niet allemaal in dit centrale stuk, want dan zou het een grote financiële verordening worden. De financiële verordening wijst naar onderliggende stukken die de Staten hebben vastgesteld. In het amendement vraagt u om de toevoeging: " In ieder geval wordt aanvullende informatie opgenomen over investeringen zoals gedefinieerd in de nota investeren, waarden en exploiteren." Is dat belangrijk? U heeft dit al in de nota investeren vastgelegd. Als u het in de financiële verordening vastlegt, dan staat het op twee plekken. Het is al vigerend beleid, want het staat in de nota investeren. Moet het dan ook in dit stuk? Het is niet handig om in allerlei verschillende verordeningen hetzelfde te regelen. Als je het ooit wilt wijzigen, dan moet je alle stukken wijzigen. Houd het centraal in een stuk. Dat is de reden dat het college het amendement A49 ontraadt.

Het college ontraadt het amendement A50 om dezelfde reden als het amendement A49. Het amendement A50 vraagt dat u een apart voorstel krijgt als het over een krediet gaat van € 10.000.000 of groter. Dat is heel waardevol en heeft u reeds geregeld in de nota investeren. Wij hoeven dat niet te regelen in de financiële verordening om het te laten gelden. Het college is geen voorstander van op twee plekken hetzelfde regelen. Vandaar dat het college het amendement A50 ontraadt.

Het amendement A51 gaat over het onderscheid tussen incidenteel en structureel. Dit is een verbetering van het bestaande voorstel. In het voorliggende stuk bij artikel 1 lid s, hebben wij met een sterretje geprobeerd iets te verduidelijken. Het tekstvoorstel van de VVD is hiervan een verbetering. Het college omarmt daarom het amendement A51.

Het amendement A52 gaat over de indeling van de programmabegroting. Hierover laat ik het oordeel aan PS. Als u dit amendement aanneemt, dan komt er te staan dat na elke verkiezing de doelenboom, de beleidsdoelen en de meerjarendoelen opnieuw het onderwerp van de bespreking zijn. In het voorliggende voorstel staat dat PS dit vaststellen. Dat mag na de verkiezing zijn, maar dat mag ook elk jaar zijn. U bepaalt zelf wanneer u dat vaststelt. Het voorliggende amendement beperkt dit naar een keer na de verkiezingen. Daarvan ben ik geen tegenstander, want een doelenboom hoeft niet elk jaar veranderd worden. Dat moet structuur krijgen en meerjarig meegaan. Dat is de inhoudelijke afweging die u maakt. Het is de vraag of u zichzelf en een toekomstige PS niet onnodig inperkt in uw ruimte en bevoegdheid. Het is niet nodig, want u mag dit al. Met deze overwegingen laat het college het oordeel over het amendement A52 aan PS.

Het amendement A53 heeft dezelfde soort strekking. Dat zegt: "In een verkiezingsjaar van Provinciale Staten kan het college van GS ervoor kiezen een beperktere, beleidsarme kadernota uit te brengen en informeert PS hierover." Het is goed om u te realiseren dat de kadernota geen wettelijk verplicht instrument is, want dat is de begroting. Het is wel waardevol om de kadernota te bespreken. De ervaring leert dat het college er in een verkiezingsjaar niet altijd goed aan toekomt om dit te bespreken met de nieuwe Staten. Soms is er zelfs nog geen nieuw college dat het stuk moet opstellen. Dan moet het voormalige college dat doen en wordt het vaak een beleidsarm stuk. Het is de afweging of het zinvol is om met elkaar een stuk te bespreken, terwijl een deur verder andere mensen een veel wezenlijker gesprek voeren over de kadernota. In het voorstel van het college staat dat u dat bespreekt in het verkiezingsjaar. Weet je dat de onderhandelende partijen exact dezelfde partijen zijn die in het huidige college zitten, dan kun je daarin makkelijker meegaan. Als er echter een fundamentele breuk ontstaat in de politieke lijn, dan ga je er anders over denken. Beslis dat op dat moment. Zeg niet bij voorbaat hoe dat moet uitpakken. Daarmee laat het college het oordeel over het amendement A53 aan de Staten. U kent de reden waarom het college heeft voorgesteld wat in het voorstel staan.

Voor wat betreft het amendement A54 over de P&C-cyclus is het een goede toevoeging om expliciet te maken welke stukken tot de P&C-stukken behoren. In dit amendement worden deze stukken opgesomd. Dat lijkt mij goed. Ik heb nog een voorstel aan de VVD. Er was een artikel 3. Hij vraagt de artikelen opnieuw te nummeren, dus dan wordt dat artikel 4. In het voorliggende artikel 3 regelen wij dat GS elk jaar een planning geeft van de stukken aan de Staten. Ik zou dit graag in een artikel verwerken. Mijn voorstel is: laat de toevoeging van de VVD artikel 3a worden. Het college kan hiermee leven, want dit is een verduidelijking. Laat het huidige artikel dan 3b worden, waarin staat van over alle stukken uit artikel 3a aan te geven wanneer GS deze aan u oplevert. Mijn verzoek aan de VVD is om het amendement op deze wijze aan te passen. De hoofdlijn uit het amendement kan het college steunen.

Het amendement A55 van de SGP ontraadt het college. Hierin wordt gerefereerd aan het artikel 1 lid s. Dit artikel regelt wanneer een last als incidenteel of structureel getypeerd moet worden. Dat is een belangrijk verschil, omdat onze begroting structureel sluitend moet zijn. In ieder geval het meerjarenbeeld moet sluitend zijn als de begroting incidenteel wordt gesloten. De voorliggende conceptverordening zegt dat alles wat langer is dan drie jaar structureel is, tenzij nadrukkelijk door de Staten is besloten dat het niet structureel is. Als u iets voor vier jaar doet en daarbij het besluit neemt dat het na vier jaar stopt, omdat u dan opnieuw wilt bepalen of u daarmee doorgaat, dan is het incidenteel. Deze regel zou dat onduidelijker en onmogelijk maken. Het maakt er een andere definitiekwestie van. Daarvan is het college geen voorstander. In tegenstelling tot de andere amendementen, ontraad ik dit amendement met iets meer klem.

Het amendement A56 over het actief reageren op verslechtingen ontraadt het college. De financiële kengetallen zijn een nieuw instrument. In het verleden regelde de financiële verordening alleen om naar de solvabiliteit te kijken. Inmiddels wordt er naar zeven financiële kengetallen gekeken: de exploitatieruimte, weerstandsvermogen, grondexploitaties enzovoorts. De samenhang van deze zeven kengetallen moet altijd bekeken worden om tot een conclusie te komen. Als er een indicator aandacht vraagt, dan is dat niet direct slecht. Dit amendement roept op tot een computermatige redenering. Als er een op rood springt, dan zou er nieuw beleid moeten komen. Het gaat altijd over de analyse van de zeven cijfers. Het amendement A56 ontraadt het college omdat de Staten dit verwoorden tot een algoritme als wij niet meer mogen nadenken en zelf moeten analyseren wat de cijfers zeggen.

De VOORZITTER: Dank voor uw duidelijkheid en compleetheid van het oordeel van GS over de amendementen. Dat biedt de basis voor de inbreng in de Staten. Het woord is aan mevrouw Boelhower.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de toelichting van de gedeputeerde. GroenLinks vond dit al een helder en prima navolgbaar stuk waarin goed toegelicht is welke moties en conclusies uit het financiële advies zijn verwerkt en geactualiseerd. Wanneer de ge-

deputeerde zegt dat sommige amendementen van de VVD een verbetering betreffen, dan zal ik dat overleggen in mijn fractie en zullen wij deze waarschijnlijk steunen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Janssen.

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de gedeputeerde voor zijn positieve grondhouding en voor de uitgebreide beantwoording. Dat wordt zeer op prijs gesteld. De VVD heeft een behoorlijk aantal amendementen geschreven vanuit de intentie om te kijken hoe wij de kaderstellende en controlerende positie van deze Staten steviger kunnen krijgen. De financiële verordening is daarvoor bij uitstek een geschikt document. Wij horen met genoegen dat dit op een aantal punten door GS herkend wordt. Op een aantal punten niet. Daar zal ik kort op reageren. Als het gaat over de grote projecten hecht de VVD er waarde aan om een aantal bepalingen daarover in de financiële verordening op te nemen. Als het argument is dat wij het niet op twee plekken moeten regelen, dan is ons voorstel om de grensbedragen wel in de financiële verordening goed vast te leggen. Dit zijn vrij duidelijke bepalingen. De financiële verordening heeft net een iets andere status dan andere nota's. Wat ons betreft heeft dat de voorkeur. Daarom heeft de VVD hierover amendementen ingediend.

De gedachte achter de indeling van de nieuwe begroting is: als er een nieuwe Staten komt na de verkiezing, neem dan een bewust besluit over welke begrotingsprogramma's er zijn, hoe die worden ingericht en waar de politieke prioriteiten liggen. Ga niet automatisch door in het stramien van de voorgangers. Vanuit die gedachte is het de opzet om de Staten in positie te brengen. Daarnaast is dit een vertaling van de modelverordening van de VNG voor de gemeenten. Het is niet uit de lucht komen vallen. Wij zitten in een provinciehuis, maar gemeenten en provincies hanteren ongeveer dezelfde systematiek. Zo gek is dat idee kennelijk niet.

Dan over de kadernota. Ondanks het politieke gekrakeel dat in coalitiekamertje plaatsvindt, hecht de VVD er aan om vanuit de Staten een opdracht mee te geven aan het college om bepaalde inflatiepercentages of uitgangspunten voor de begrotingsvoorbereiding vast te stellen. Dat zet de Staten expliciet in positie. In het huidige voorstel is het mogelijk dat het college zegt dat er dit jaar geen kadernota wordt vastgesteld. Dat lijkt ons niet handig. Het is verstandig dat de Staten het college bij de begrotingsvoorbereiding een aantal richtlijnen en uitgangspunten meegeven.

De gedeputeerde vraagt ons of wij nog een kleine aanpassing kunnen maken aan het amendement A54 over de P&C-cyclus. Dat willen wij graag doen. Daarvan komt een aangepaste versie.

Het amendement A55 van de SGP over incidenteel en structureel moet ik mee terugnemen in de fractie. De VVD snapt wel wat de SGP bedoelt. Het is wel heel toevallig als ieder jaar opnieuw een uitgave incidenteel wordt verklaard. Zo kun je eindeloos doorgaan. Hoe geloofwaardig is het om voor het negende jaar op rij een bepaalde uitgavenpost incidenteel te verklaren? De SGP heeft dit wel heel strak opgeschreven. Daar moeten wij over nadenken.

Het amendement A56 van de SGP spreekt mij wel aan. Het is in ieder geval een aanzet tot actie. Dan hoeft de conclusie niet te zijn dat het beleid aangepast wordt. Hierin wordt opnieuw een moment genoemd voor een bewuste afweging. Ik ken het verhaal van de gedeputeerde waarin hij zegt dat het een mix van indicatoren is, maar ik vergelijk het met mijn kinderen. Als zij met een 3 voor Frans op hun rapport thuiskomen en voor de andere vakken hebben zij allemaal een 7, dan hebben wij daarover een gesprek aan de keukentafel. Dit amendement van de SGP is een vergelijkbaar keukentafelgesprek dat wij met het college voeren over de rapportcijfers.

De VOORZITTER: De heer De Droog heeft een interruptie.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Wat is het onderscheid tussen een waardering en een indicator?

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Een indicator kan op verschillende manieren ge-
waardeerd worden. De waardering die wij aan de indicator geven, is als deze buiten een bepaalde mar-
ge valt, dan is dat een aanleiding voor een keukentafelgesprek met het college over wat wij gaan doen
en of wij ons hierover zorgen moeten maken. Wij hebben het amendement met sympathie gelezen en
ik moet nog het oordeel van de fractie vragen hierover.

Amendement A47 (VVD): financiële kengetallen 1

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling
van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";*

constaterende dat:

*in het voorstel van het college twee indicatoren over de belastingcapaciteit zijn opgenomen zijn, C1 en
C2;*

overwegende dat:

- *de indicatoren niet logisch consistent en congruent zijn, hetzelfde belastingtarief kan tot twee ver-
schillende scores leiden;*
- *indicator C1 is met behulp van een wettelijk voorschrift is voorgeschreven;*

wijzigen de verordening als volgt:

"Indicator C2 uit artikel 10 Financiële stabiliteit wordt geschrapt.

Amendement A48 (VVD): financiële kengetallen 2

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling
van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";*

constaterende dat:

het college voorstelt drie classificaties per kengetal te gebruiken (gezond, neutraal, risicovol);

overwegende dat:

- *de vlag neutraal de lading niet dekt;*
- *indien de indicatoren zich in het gele vlak bevinden, extra aandacht en behoedzaamheid nodig
zijn;*

wijzigen de verordening als volgt:

"De status 'neutraal' in art.10 wordt gewijzigd in 'aandacht'".

Amendement A49 (VVD): grote projecten 2

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling
van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";*

constaterende dat:

- *in de conceptverordening staat beschreven dat GS een voorstel doet over welke complexe pro-
jecten aanvullende informatie opgenomen wordt in de begroting en de jaarrekening;*
- *in de nota investeren, waarden en exploiteren is vastgelegd dat investeringen met een krediet
vanaf € 10 miljoen opgenomen;*

overwegende dat:

eenduidigheid tussen de verschillende documenten en definities van belang is;

wijzigen artikel 5 lid 3 van de verordening als volgt:

"In de kadernota wordt door Gedeputeerde Staten een voorstel gedaan over welke (complexe) projecten aanvullende informatie in de paragraaf projecten in de begroting en jaarrekening van het betreffende begrotingsjaar wordt opgenomen. In ieder geval wordt aanvullende informatie opgenomen over investeringen zoals gedefinieerd in de nota investeren, waarderen en exploiteren."

Amendement A50 (VVD): grote projecten II

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";

constaterende dat:

in de nota investeren, waarderen en exploiteren is opgenomen dat voor investeringen vanaf € 10,- miljoen bruto een apart voorstel aan de Staten worden voorgelegd;

overwegende dat:

eenduidigheid tussen de verschillende documenten van belang is;

wijzigen de verordening als volgt:

- *nieuw artikel 6 lid 2 wordt toegevoegd, luidende als volgt:
"Voor kredieten boven de grenswaarde als opgenomen in de nota investeren, waarderen en exploiteren wordt een apart voorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de PS."*
- *de overige leden van artikel 6 te hernoemen.*

Amendement A51 (VVD): incidenteel / structureel

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";

constaterende dat:

het college is art. 1s een heldere definitie geeft van richtlijnen en uitzonderingen t.a.v. het onderscheid structureel en incidenteel;

overwegende dat:

de toevoeging van de asterisk de definities voor meerdere uitleg vatbaar maken;

wijzigen de verordening als volgt:

"Op de hoofdrichtlijnen zijn onderstaande uitzonderingen van toepassing:

- *Meerjarige tijdelijke geldstromen, en de daarmee samenhangende lasten, waarvan de eindigheid vastligt d.m.v. een staten- of toekenningsbesluit -> incidenteel;*
- *Onttrekkingen dekkingsreserves, en de daarmee samenhangende lasten -> structureel"*

Amendement A52 (VVD): indeling programmabegroting

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";

constaterende dat:

de indeling van de programma's in de programmabegroting niet wettelijk vastligt en de provincie gaat over zijn eigen indeling;

overwegende dat:

- *Provinciale Staten vanuit de kaderstellende rol eigenaar en eindgebruiker van de programma en het jaarverslag zijn;*
- *de programmadoelstellingen, beleidsdoelen en meerjarendoelen idealiter aansluiten op de beleidsprioriteiten zoals die door PS worden vastgelegd en dus kunnen wijzigen als de politieke prioriteiten wijzigen;*

wijzigen artikel 2 lid 1 van de verordening als volgt:

"Provinciale Staten stellen na elke verkiezingen van Provinciale Staten de programma-indeling vast, inclusief programmadoelstellingen, beleidsdoelen en meerjarendoelen."

Amendement A53 (VVD): kadernota

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";

constaterende dat:

- *ook in verkiezingsjaren prijsontwikkelingen en andere indexeringen kunnen optreden;*
- *een kadernota uitgebreider of beperkter van omvang kan zijn;*

wijzigen artikel 5 lid 1 van de verordening als volgt:

"Gedeputeerde Staten bieden voor het zomerreces voorafgaand aan het kalenderjaar waarop de kadernota betrekking heeft aan Provinciale Staten de kadernota ter vaststelling aan, met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. In een verkiezingsjaar van Provinciale Staten kan het college van GS ervoor kiezen een beperktere, beleidsarme kadernota uit te brengen en informeert PS hierover."

Amendement A54A (VVD): P&C Cyclus

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter behandeling van het statenvoorstel "Wijziging Financiële verordening";

constaterende dat:

de planning- en controlcyclus niet in de verordening is opgenomen;

overwegende dat:

Provinciale Staten vanuit de kaderstellende rol eigenaar en eindgebruiker van de P&C-cyclus zijn;

wijzigen de verordening als volgt:

"Nieuw artikel 3 Planning & Controlcyclus

a. De Planning- en Controlcyclus bestaat uit de programmabegroting, het jaarverslag en de jaarrekening, de kadernota, de zomernota en de slotwijziging. Het college van GS kan daarnaast tussentijds extra rapportages verstrekken. GS publiceert de P&C-stukken elektronisch uiterlijk 1 week na het versturen van de stukken aan PS.

b. Via de bestuurlijke planning bieden Gedeputeerde Staten overzicht in de data voor het aanbieden van de bij 3a genoemde P&C-documenten."

De VOORZITTER: De amendementen worden toegevoegd aan het statensysteem en maken deel uit van de beraadslaging. Het woord is aan de heer Dinklo.

De heer DINKLO (OSU): Mijnheer de voorzitter! Zoals u begrijpt heb ik mijn huiswerk niet extreem goed kunnen doen in de afgelopen weken. Ik ben blij dat mijn collega van de VVD zoveel amendementen heeft geschreven om de Staten nog beter in positie te zetten.

De financiële verordening is een saai stuk voor de meesten, maar wel belangrijk. Het voelt als de financiële kern van de provincie. Daarom is het belangrijk dat daarin alles goed geregeld is. De OSU kan zich in de meeste punten vinden. Daarom zal ik mij beperken tot ons oordeel over de amendementen van de VVD en de SGP.

Ik deel een punt van de zorg met de VVD. Wij hebben hier al vaak een discussie gehad over het onderscheid tussen incidenteel en structureel. Onze zorg blijft dat incidentele kosten tot in de lengte van jaren incidenteel worden gemaakt door telkens weer een nieuw besluit door de Staten te nemen. Daarom voelen wij wel voor het amendement voor de SGP. Wij vragen ons alleen af of de amendementen van de VVD en de SGP niet hetzelfde proberen te regelen. Vanuit de OSU-fractie zou incidenteel eindig moeten zijn. Als iets vier jaar incidenteel is verklaard, dan kan dit niet verlengd worden met vier jaar. Ik hoor graag de reactie van de gedeputeerde hoe hij dat ziet. Kunnen wij afspreken dat iets niet tot in de lengte van jaren als incidentele uitgave kan worden gezien, want dat is het niet meer. Het maakt ons niet veel uit hoe dat geregeld wordt, als het maar helder is.

Dan over de amendementen van de VVD. Wij zullen voor de amendementen over structureel en incidenteel en over de kadernota stemmen. Wij delen wat de VVD zegt. Wij hebben vaker een debat over de kadernota gevoerd, waarbij wij ons hebben afgevraagd waarom wij discussiëren als er niks te beslissen valt.

Bij de kengetallen sprak de gedeputeerde over gezond, neutraal en risico. Wij steunen het voorstel van de VVD om 'neutraal' te veranderen in 'aandacht'. De gedeputeerde zegt dat het een semantische discussie is, maar woorden zijn heel belangrijk. 'Neutraal' suggereert dat er niks aan de hand is. Wij delen de mening van de VVD dat een geel kengetal aandacht vergt. Het amendement hierover zullen wij steunen.

Het amendement A47 over de financiële kengetallen zal de OSU niet steunen. De kengetallen C1 en C2 geven verschillende informatie, maar beide informatie vinden wij even relevant om een oordeel te kunnen vormen.

In het amendement over de grote projecten gaan wij mee met de gedeputeerde. Waarschijnlijk zullen wij voor het amendement over de P&C-cyclus stemmen en de programmabegroting. Wij vinden het een goed voorstel om bij het begin van een nieuwe Staten daarover opnieuw een keuze te maken.

Als laatste het amendement van de SGP dat er aandacht moet komen als een indicator risicovol wordt. Ik lees hierin dat wij het gesprek aangaan. GS actie moet ondernemen als een van de indicatoren in het rood komt. Dat betekent niet direct dat er iets verandert, maar er moet aangegeven worden of het zo wordt gelaten of dat er wat aan gedaan wordt. Ik hoor graag van de SGP of wij dit amendement op deze wijze mogen interpreteren. Als dat zo is, dan zullen wij dit amendement steunen. Als een indicator in het rood staat, dan moet het gesprek met de Staten aangegaan worden.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Wijntjes.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de beantwoording van de gedeputeerde op de ingediende amendementen. Dit weekend heb ik de VVD voorzien van commentaar op de amendementen. Daar had zij om gevraagd in de commissie financiën. Gehoord deze discussie heb ik daar echter niet veel aan veranderd.

Wij zijn het met de VVD eens dat de formuleringen anders zijn rond de P&C-cyclus en dat artikel 3 in een 3a en een 3b wordt neergezet. Het amendement A54 daarover kunnen wij steunen.

Het amendement A53 over de kadernota in het verkiezingsjaar neem ik mee terug naar de fractie. Ik voel er wel wat voor om dat amendement te steunen.

Bij het amendement A52 over de programmabegroting kan het zo zijn dat VNG allerlei nuttige adviezen op dit terrein geeft, maar ik vind het een probleem dat de oude Staten iets regelen voor de nieuwe

Staten. Dat moet je niet doen. De nieuwe Staten zijn verantwoordelijk genoeg om zelf tot een conclusie te komen of er een nieuwe programmabegroting nodig is of niet. Daarvoor hebben zij geen aanwijzingen of duidingen nodig van het oude college. Dat is een overbodig amendement.

Het CDA kan instemmen met het amendement A51 incidenteel/structureel.

Over de amendementen A49 en A50 over de grote projecten ben ik het eens met de gedeputeerde. Vermeng niet de ene verordening met zaken die in een andere verordening staan. Dit leidt tot verwarring. Het CDA zal deze amendementen niet steunen.

De amendementen A47 en A48 vindt het CDA wat vergezocht. Als wij een tussentijdse rapportage krijgen van GS en de indicatoren bewegen zich van groen naar geel en van geel naar rood en GS zegt vervolgens dat hieraan niks gedaan wordt, dan wil ik de discussie in de FAC wel eens horen. Dit gaat dus vanzelf goed. Dit hoeven wij niet middels deze amendementen te regelen. Een beetje kritische Statenleden zullen zich wel twee keer bedenken om luizige antwoorden te geven. Dat gebeurt niet. Elk zelfsturend mechanisme is een groot voordeel ten opzichte van het stellen van een regel.

Dan de amendementen van de SGP. De kwestie 'incidenteel/structureel' is al vaak aan de orde geweest. Het amendement A55 hierover steunen wij niet. Het amendement A56 gaat over een algoritme. Het CDA steunt dit amendement niet. Het mechanische karakter van dit amendement heeft niet onze voorkeur.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Waarom steunde het CDA vier jaar geleden een algoritme wel? Zijn algoritmes de laatste jaren besmet geraakt of bent u tot een ander inzicht gekomen? Welk inzicht is dat dan?

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het is ontzettend leuk om te horen dat ik vier jaar geleden iets gesteund zou hebben, want toen was ik hier nog niet. In de gemeenteraad van Nieuwegein gebeurde het wel dat wanneer je heel lang in de gemeenteraad zat dat iemand zei: "Uw fractie heeft acht jaar geleden dit gesteund." In de betreffende fractie zaten hele andere fractieleden die niet wisten wat er acht jaar geleden gebeurd was. Dus ik zei tegen mijn buurman: "Dat kun je toch niet zeggen." Toen zei hij: "Ach, dat weten zij niet meer."

De VOORZITTER: Ik begrijp dat u de vraag van de heer Van den Dikkenberg niet gaat beantwoorden. De heer Van den Dikkenberg gaat het nog een keer proberen.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Het was wel uw college waarvan u de laatste tijd deel uitmaakt dat dit altijd hanteerde. Dit is dus niet iets nieuws. Het is wel zo dat wij uit de risicosituatie naar neutraal moeten. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Op het moment dat de kleuren neigen te veranderen, is GS in eerste instantie verantwoordelijk om maatregelen te nemen. Wij krijgen die rapportage te zien. Stel dat wij zien dat in de tekst staat dat de kleur verandert en GS daarop geen actie inzet, dan kan ik mij niet voorstellen dat u niet zo alert bent om hiernaar te vragen. U gaat dan zeggen dat dit niet kan. U bent een kritisch Statenlid, dus dat moet goed gaan.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat u elkaar hebt begrepen. De heer Van den Dikkenberg krijgt later nog het woord voor zijn inbreng. Het woord is aan de heer De Droog.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! De financiële verordening is een soort kapstokdocument waaruit alle financiële documenten ontspringen. Anderhalf tot twee jaar geleden heb ik alle kaderstellende stukken op een rij gezet. Daarin is het mij opgevallen dat er ongeveer dertig verschillende kaderstellende stukken zijn die aan financiën vasthangen, zoals een treasurystatuut, een nota investeren, grondbeleid, verbonden partijen enzovoorts. U weet dat ik van plaatjes houd. Kunnen wij dit

stuk niet beginnen met een kapstok waar deze stukken in staan en waaronder de artikelen staan waar het beschreven staat. Hierdoor hebben de Staten grip op alle verschillende documenten die hierin hangen. Kan GS toezeggen dat deze kapstok aan alle financiële stukken wordt toegevoegd?

D66 volgt GS in de adviezen over de amendementen. Het amendement A53 over de kadernota zal ik meenemen naar de fractie om te spreken over de vraag of een kadernota verplicht ieder jaar meegenomen moet worden. Ik snap deze vraag, maar het huidige voorstel laat de ruimte om met een kadernota te komen en om hier niet mee te komen.

Het amendement A48 roept op om het woord 'neutraal' te wijzigen in 'aandacht'. Dit leidt tot het onnodig verhogen van de risicoaversie. Ik zie hier het nut niet van. Daarom zal ik de D66-fractie adviseren tegen dit amendement te stemmen.

Het amendement A52 gaat over het indelen van de begroting. Idealiter wordt daarover gesproken na de verkiezing. Het is een andere vraag of dat werkbaar is. Het is wel goed om dit op deze wijze vast te stellen. Het stelt wel eisen aan de flexibiliteit van de systemen. Ik kan mij goed voorstellen dat wij hierin meegaan.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw KRIJGSMAN (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Van de PvdA-fractie had dit een hamerstuk mogen zijn. Gezien de grote hoeveelheid amendementen zal ik daarop ingaan. Eerst zal ik reageren op het verzoek van de heer De Droog over een kapstok. Dit vind ik een leuk verzoek. Ik hoop dat de gedeputeerde kan kijken of dit mogelijk is. Dat zal veel verduidelijken.

Wat de amendementen betreft zal de PvdA-fractie in de meeste gevallen de gedeputeerde volgen. De amendementen A51 tot en met A54 zal ik mee terugnemen naar de fractie en bespreken wat wij daarmee gaan doen.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw De Haan.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie zal de lijn van het college volgen. Wij zullen naar alle waarschijnlijkheid voor de amendementen A51 en A54A stemmen. Het amendement A53 over de kadernota neem ik mee terug naar de fractie. Ik sluit mij aan bij de oproep van D66 om te beginnen met de samenhang van alle financiële stukken.

De VOORZITTER: De PVV en de PvdD hebben niet het woord gevraagd. Het woord is aan de heer Eggermont.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben niet zo van de plaatjes. Geef mij maar cijfers. Het was bij ons thuis niet zo dat ik een gesprek kreeg aan de keukentafel als ik met een 3 voor Frans thuis kwam. Dat gebeurde eerder wanneer ik met een 9 voor wiskunde thuis kwam in plaats van een 10, want: 'Waarom heb je een fout gemaakt? Je kunt het allemaal narekenen.'

Een hoop zaken bij de financiële verordening betreft 'framing'. Dat zien wij bij de voorstellen van de VVD. Het is volstrekte onzin om voor iets wat neutraal is gelijk te roepen dat daarvoor aandacht nodig is. Het is helemaal lachwekkend om een bepaald cijfer niet te willen zien. Als wij dat niet meer zien, dan zal ik het elke keer zeggen. U zult het horen. Wat dat betreft is het onzin om te zeggen dat het college deze informatie niet meer gaat geven. Dat is het voorstel van het amendement A47.

De VOORZITTER: De heer Janssen heeft een interruptie.

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Geldt in dat geval niet de Wijntjes-doctrine: als u het roept, dan hoeven wij het niet op te nemen?

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Dit is het tegenovergestelde van een Wijntjes-doctrine. Dit is: als het er netjes in staat, dan kan ik mijn mond daarover houden.

Ten aanzien van de grote projecten en het dubbelen volgen wij het college. De SP steunt het amendement A51. Wij hebben echter een probleem met het amendement A52. Wij kunnen ons voorstellen dat het een jaar langer duurt of dat het niet gebeurt. Het is aan het nieuwe college. Hierin volgen wij de Wijntjes-doctrine.

De SP steunt het amendement A53 over de kadernota, want het is onhandig als er geen kadernota is. Dit jaar hadden wij alleen een kaderbrief. Wij bespreken toch graag een kadernota, ook als deze beleidsarm is.

De aanpassing op het amendement A54 zie ik graag tegemoet. Ik ga niet graag uit van een amendement dat ik niet gelezen heb.

Dan kom ik bij de amendementen van de SGP. Als er fracties zijn die iets anders in een amendement lezen dan er staat, maak er dan een motie van. Dadelijk staat daar dat iets automatisch moet gebeuren. De SP is daar ernstig op tegen. Dat heeft met dezelfde 'framing' te maken waarover ik eerder sprak. Ik snap wel waarom de VVD en de OSU dit dreigen te steunen, omdat zij vinden dat het allemaal zo eng mogelijk moet worden gemaakt. De SP is het eens met wat door D66 'risicoaversie' werd genoemd. Het amendement A56 zal de SP dus niet steunen.

Bij het amendement A55 over incidenteel en structureel kunnen wij ons voorstellen dat iets politiek gezien niet structureel gemaakt kan worden en dat je alleen tot een afspraak kunt komen dat je iets voor de komende vier jaar incidenteel doet. Echter, als de partij die dit voor elkaar heeft gekregen de verkiezing wint en het weer voor elkaar krijgt bij het volgende college om het met vier jaar te verlengen, dan kunnen wij ons het bezwaar hiervan voorstellen. Dan is het nog steeds niet structureel. In die zin kunnen wij dit amendement niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Dinklo heeft een interruptie.

De heer DINKLO (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een korte vraag aan de heer Eggermont. Het wordt vaak incidenteel gemaakt, zodat de begroting structureel dekkend en sluitend is. Dat is waar de OSU moeite mee heeft.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Het probleem zit in het woord 'zodat'. Het is niet zodat. Er is daadwerkelijk een politieke keuze gemaakt om iets slechts voor vier jaar te regelen. Als in die plannen zou staan dat zij over hun graf geld willen uitgeven, dan heeft u een punt. Dan moet u daarover spreken bij dat plan in plaats van in de begroting. In de begroting houdt dat plan op na vier jaar. Zo werkt het met meerjarig incidentele uitgaven.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de gedeputeerde en alle andere partijen voor de reacties op de amendementen. Ik begin met de reactie van het college op het amendement A55 over structureel en incidenteel. Er werd genoemd dat dit voorspelbaar is. Het is voor een overheid een blamage als bijvoorbeeld bij de circulaire economie wordt gezegd dat binnen drie jaar de doelen zijn behaald en er daarna mee wordt gestopt. In de begroting van het afgelopen college hebben wij gezien dat de energietransitie in de meerjarenraming twee jaar op nul stond. Dan ging er niks gebeuren. Dat is onzin. Iedereen kan raden dat er wat gebeurt. Je houdt jezelf voor de gek als je dat blijft benoemen als incidentele last die jaar op jaar uitgekeerd wordt. Het is geen manier van duurzaam begroten als de programma's jaar op jaar verlengd worden. Dat geldt voor de circulaire economie, de energietransitie, binnenstedelijk wonen enzovoorts. Al dat soort dingen doen wij al jaren zonder consequent vooruit te kijken naar wat dit voor de lange termijn betekent. De gedeputeerde kiest ervoor om op deze wijze te begroten. Regeren is vooruitzien. Als de gedeputeerde een horizon van drie jaar aanhoudt, dan vraag ik mij af in hoeverre dat goed regeren is.

Amendement A55 (SGP): structureel sluitende begroting

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 december 2020;

gehoord de beraadslaging over het statenvoorstel wijziging financiële verordening;

constaterende dat:

- *incidentele lasten in praktijk soms meerdere jaren opvolgend zijn;*
- *deze incidentele lasten daarmee een structureel karakter krijgen;*

overwegende dat:

- *structurele lasten door structurele inkomsten gedekt moeten worden;*
- *structurele begrotingen ten goede komen aan de continuïteit van de provincie;*

besluiten:

aan artikel 1 lid s onder hoofdrichtlijn 1 toe te voegen:

"baten en lasten die onder een zelfde programmaam zich reeds 3 jaar voordoen en 2 jaar vooruit zich voordoen 4 → structureel."

Het amendement A56 gaat over het actief reageren op verslechtingen. Dat is niet iets nieuws. De gedeputeerde bracht het alsof er een soort algoritme geïntroduceerd wordt in de Staten. Dit gebeurt echter al jaren. In de oude verordening stond dat als een kernwaarde zorgelijk wordt, dan moet daarop gereageerd worden. Ik pleit ervoor om dat mechanisme te houden, omdat wij dan direct kunnen schakelen. Het CDA wil afwachten of de Statenleden hierop reageren. Regeren is proactief zijn en alvast een handelingsperspectief voorschotelen. Dat is wat het amendement vraagt. Dat is niet heel moeilijk. Daarmee worden de Staten niet als onnadenkende wezens weggezet.

Amendement A56 (SGP): actief reageren op verslechtingen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 december 2020;

gehoord de beraadslagingen over het statenvoorstel wijziging financiële verordening;

constaterende dat:

het automatisch handelingskader bij een slechte financiële situatie vervalt;

overwegende dat:

- *de provincie gebaat is bij een goede terugvalvoorziening bij financiële risico's;*
- *GS hier automatisch op moet acteren om de financiële situatie gezond te houden;*

voegen toe aan artikel 10:

"Indien 1 of meerdere kentallen in 'risicovol' vallen, onderneemt GS automatisch actie richting PS met een actieplan om de betreffende kentallen zo spoedig mogelijk in neutraal te laten uitkomen."

Dan kom ik bij de amendementen van de VVD. De meeste amendementen zal de SGP steunen, uitgezonderd het amendement A47. Er is nadrukkelijk verzocht om die informatie. Door dit amendement zullen wij het telkens horen, maar ik heb liever dat wij het kunnen lezen. Verder kan de SGP zich vinden in de amendementen. Wij zien graag de wijzigingen tegemoet.

De VOORZITTER: De amendementen worden toegevoegd aan het statensysteem en maken deel uit van de beraadslaging. Het woord is aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus heeft de amendementen van de VVD al eerder doorgenomen. Dat kon, doordat wij deze al ruim op tijd hebben gekregen. 50Plus zal deze amendementen steunen. De amendementen van de SGP zal 50Plus eveneens steunen.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Bittich.

Mevrouw BITTICH (Lijst Bittich): Mijnheer de voorzitter! Het is een goed voorstel. Ik heb geen aanvullingen op wat er tot nu toe is gezegd.

De VOORZITTER: De inbreng door uw Staten is geleverd in een bijzondere volgorde, want de heer Strijk is al uitvoerig aan het woord geweest over de amendementen. Hij gaat dit aanvullen op basis van wat hij uit uw termijn heeft gehoord. Het woord is aan de heer Strijk.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is goed dat de VVD de reden voor het indienen van de amendementen heeft kunnen toelichten. Met name daar waar het college het oordeel aan de Staten overlaat, helpt dat in uw uiteindelijke oordeel.

In reactie op wat door de VVD is gezegd over het amendement A56 van de SGP. Het dictum luidt: "Indien 1 of meerdere kentallen in 'risicovol' vallen, onderneemt GS automatisch actie richting PS met een actieplan om de betreffende kentallen zo spoedig mogelijk in neutraal te laten uitkomen." Dit is een actie die GS moet uitvoeren. Wij moeten een plan maken. Ik wil dit verduidelijken met een vereenvoudigde situatie van een particulier. Stel dat ik € 100.000 eigen vermogen heb op de bank en ik huur een huis voor € 1.000 per maand, dan is mijn solvabiliteit 100%. Mijn eigen vermogen heb ik volledig in mijn eigen bezit. Ik ga een huis kopen van € 400.000 waarvoor ik een hypotheek moet aangaan van € 300.000. De rente die ik betaal is minder dan € 1.000 per maand, maar ik heb wel een solvabiliteit van 25%. Mijn vermogen is € 400.000, waarvan € 100.000 van mijzelf en € 300.000 van de bank. Dan slaat bij ons een indicator naar rood. De SGP zou vervolgens zeggen dat het college met een actieplan moet komen om zo snel mogelijk de solvabiliteit te verhogen. De situatie is er echter beter van geworden, want ik ben van een huurwoning met minder lasten naar een eigen woning gegaan. Dat is wat ik bedoel dat je moet kijken naar de kengetallen. Deze moet je analyseren en in samenhang observeren. Ik ben het met de heer Wijntjes eens dat u het college kritisch moet ondervragen of er patronen naar voren komen die zorgelijk zijn. Daarvoor maken wij deze kentallen die veel verder gaan dan wij in het verleden hadden. In het verleden was het er een en inmiddels zijn het er zeven. Het is geen automatisme. Het vraagt om een gesprek.

De VOORZITTER: De heer Janssen heeft een interruptie.

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft het voorstel van de SGP zeer nauwkeurig gelezen. Wat ons opvalt en aanspreekt is dat aan dat actieplan geen eindtermijn zit. De ruimte om de afweging te maken die u schetst zit in het amendement.

De VOORZITTER: De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Hoe moet ik de woorden 'zo spoedig mogelijk' lezen?

De heer JANSSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Zo spoedig mogelijk kan honderd jaar zijn. Als je uitgaat van een duizendjarig plan.

De heer DE DROOG (D66): Dat is de Janssen-doctrine.

De heer EGGERMONT (SP): Die gaan wij onthouden.

De VOORZITTER: Dit is hoe het gaat in de FAC. Dat is mooi. De heer Dinklo heeft een interruptie.

De heer DINKLO (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik voel mee met wat de heer Janssen zegt. Natuurlijk zijn het kengetallen en moeten wij niet zeggen: als dat gebeurt, dan dat. Er wordt opgeroepen om met een actieplan te komen. Dat kan ook zijn dat de kengetallen worden aangepast. Als in het huidige voorstel de getallen risicovol zijn en allemaal op rood staan, dan hoeft hierop geen actie ondernomen te worden. Waarom hebben wij dan kengetallen?

De VOORZITTER: De heer Wijntjes heeft een interruptie.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik ga ervan uit dat wij niet collectief slapen. Als wij alert zijn en GS scherp houden, dan gaat dat goed.

De VOORZITTER: De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Het gaat er niet alleen over dat wij niet slapen. Het kan soms een goede keuze zijn om er wat langer over te doen. De woorden 'zo spoedig mogelijk' lijken mij daarom niet handig.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft ene interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De woorden 'zo spoedig mogelijk' gonzen door de zaal. De heer Wijntjes en ik stelden net in een debatje dat wij het eens zijn dat het de verantwoordelijkheid is van GS om actie te ondernemen op het moment dat de financiële situatie verslechtert. GS legt de verantwoordelijkheid van het constateren op het bord van PS.

De VOORZITTER: Mevrouw De Haan heeft een interruptie.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde heeft net een heel korte uitleg gegeven. De kengetallen worden in samenhang gezien. Wij verabsoluteren een kengetal. Daarop moet gerapporteerd worden, terwijl de samenhang zeer zinvol is. Wat mij betreft is de rapportage daarover in de P&C-documenten voldoende.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Strijk.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw De Haan heeft het goed verwoord. De financiële inzichten die worden geboden met de zeven financiële kengetallen leiden door het amendement van de VVD tot scenariodenken bij de volgende kadernota. Dat heeft het college omarmd. Daarin geeft u aan dat u op basis van zeven kengetallen en een langetermijnontwikkeling vraagt om scenariodenken. Zo hoort het te zijn. Dat is geen automatisme. Dat heeft u gezien aan de hand van de cijfers waarover wij een gesprek hebben gehad. In het verleden keken wij naar een kengetal en in dit voorstel liggen er zeven. Die moeten in samenhang beoordeeld worden. Het is een versterking en verbetering van de informatievoorziening ten opzichte van het verleden. Dat vraagt om het gesprek. U mag ervan uitgaan dat ik de verantwoordelijkheid voel voor de financiële gezondheid van de provincie. U mag aannemen dat het college kijkt naar dit soort cijfers en deze analyseert. Daarvoor roept u ons ter verantwoording. Het zou een heel slecht college zijn als wij dat niet zouden doen.

Het amendement A55 van de SGP gaat over structureel en incidenteel. Stel dat dit college het belangrijk vindt om te komen tot een ondersteuning van het brede MKB en wij maken daarop een programma dat vier jaar duurt. Na een aantal jaren gaan wij evalueren of het invloed heeft gehad en de beoogde doelen zijn bereikt. Is het dan structureel door de feitelijke redenatie dat het vier jaar duurt, terwijl je besluit om het voor vier jaar te doen? Dan zegt het college in het voorstel dat de kwalificatie van de uitgave 'meerjarig incidenteel' is. Dat is anders dan 'structureel'. Het belangrijke verschil is dat u na vier jaar weer een besluit kunt nemen. Dit vergelijk ik altijd met de aanleg van een tunnel. Als u eenmaal heeft besloten de tunnel aan te leggen en deze ligt er, dan kunt u niet na drie jaar zeggen 'doe die tunnel toch maar niet'. Die afschrijvingslast zult u altijd houden. Daarin zit geen beïnvloedingsmoment. Dat hebben wij hier willen vormgeven. Het amendement van de SGP zou dat eruit halen.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De provincie heeft zich verbonden aan het klimaatkoord en de ladder duurzame verstedelijking. Zo zijn er meer zaken waarbij wij

ons meerjarig verbonden hebben aan bepaalde programma's van de rijksoverheid. Toch zien wij op provinciale schaal dat de actieprogramma's tijdelijk zijn.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Laat ik het pakken op een domein waarop ik zelf in zit, namelijk de portefeuille circulaire economie. Toen wij daarmee startten hadden wij nog niet compleet scherp in beeld hoe wij bepaalde doelen wilden bereiken, welke doelen wij eerst wilden bereiken en hoeveel geld dat kost. Daarvoor hebben wij geld gevraagd voor twee jaar om een plan te kunnen maken. Dat plan gaat erover hoe wij met alle gemeenten in de provincie circulair gaan inkoop. Wij weten nog niet of dat financiële consequenties heeft. Wordt het asfalteren op een circulaire manier duurder of niet? Je kunt in een bepaalde fase van het plan soms nog niet zeggen wat de structurele lasten zijn. Daarvan heeft het college steeds gezegd dat wij eerst een plan moeten hebben voordat wij de structurele last opnemen. Dan regelen wij met incidenteel geld om tot een plan te komen. Daarmee wordt niet ontkent dat hieraan uitgaven worden verbonden in de toekomst, maar misschien komen er baten waardoor het netto niet tot dat resultaat leidt. Uw conclusies dat het college weet dat er iets aankomt en doet alsof dat niet zo is, is niet waar. Wij nemen het incidentele geld op omdat het onderzoek nog loopt. Eerst wordt er een plan opgesteld en dan komt daar geld bij in plaats van andersom. Dat is ons uitgangspunt.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dat is heel terecht. Zoals u het omschrijft, is er een project om tot een plan te komen en daarna wordt een plan uitgevoerd. Dat is hoe het incidenteel werkt. Ons amendement zegt dat wij terugkijken. Als wij al drie jaar bezig zijn met bijvoorbeeld binnenstedelijke ontwikkeling, wij gaan nog twee jaar door en het lijkt er niet op dat wij daarop voorlopig minder gaan inzetten, dan kun je dat ramen als structurele uitgave. Dat is een structurele uitgave waaraan wij ons vasthouden. Met name bij de energietransitie verwacht ik in de afspraken die wij gemaakt hebben tot 2050 geen vermindering van de planologisch benodigde inzet van de provincie wat kosten met zich meebrengt die wij structureel kunnen inboeken. Er zal niet vooraf een vast bedrag vastgezet kunnen worden voor over vijf jaar. Dat moet onderbouwd worden met een uitvoeringsprogramma. Het is niet zo dat het naar nul kan. Dat hebben wij zien gebeuren en dat is het probleem. Als je de laatste jaren met nul raamt, dan wordt een volgend college opgezaald met een probleem. Dan is er geen dekking ten opzichte van aangegane verplichtingen uit de akkoorden. Zo werkt het in het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Dinklo.

De heer DINKLO (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp wat de heer Van den Dikkenberg bedoelt, maar deze discussie moet gevoerd worden op het moment dat de plannen worden goedgekeurd. Ik begrijp dat wij het incidenteel kunnen noemen als wij na vier jaar opnieuw kunnen kiezen. Mijn angst is echter dat als de begroting niet structureel sluitend wordt, posten incidenteel worden benoemd om de begroting structureel sluitend te krijgen. Wij zullen op dit moment niet uit deze discussie komen. Wij zullen deze discussie opnieuw voeren op het moment dat de beslissingen worden genomen.

De VOORZITTER: Mijn voorstel is dat de heer Strijk zijn beantwoording afrondt, want wij hebben behoorlijk uitgebreid over dit agendapunt gesproken. Het woord is aan de heer Strijk.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! In de eindafweging van de OSU-fractie wil ik graag meegeven dat het college daarom expliciet in artikel 1 lid s heeft opgeschreven dat de eindigheid vastligt in een staten- of toekenningsbesluit. Op het moment dat wij de begroting maken, kan ik hierdoor nooit in de verleiding komen om een post incidenteel te noemen om de begroting sluitend te maken. Een eerder genomen statenbesluit moet dat aangeven. Het risico dat de heer Dinklo benoemt wordt hiermee voorkomen.

Verder wil ik ingaan op deze discussie, maar deze is al gevoerd bij de begroting, bijvoorbeeld over binnenstedelijke ontwikkeling. Daarvoor gaan wij meerjarig extra geld inzetten. Er zit structureel geld

in de begroting voor dat team, maar de versnelling in de woningbouw vraagt een aantal jaren extra geld. Dat is incidenteel. Wellicht dat een volgend college opnieuw wil investeren in de versnelling, maar het heeft de keuze om dat niet te doen.

De VOORZITTER: U heeft nog niet gereageerd op het voorstel van de heer De Droog over het opnemen van een kapstok.

De heer STRIJK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! In de onderliggende stukken staat altijd een schema waarin staat hoe de nota investeren valt onder de financiële verordening. Onder de financiële verordening vallen tal van uitvoeringsregels. D66, PvdA en ChristenUnie hebben gezegd behoefte te hebben aan een plaatje. Daaruit begrijp ik dat het schema dat wij standaard meesturen die duidelijkheid niet geeft. Ik zal de uitdaging aangaan om te kijken of wij dit schema kunnen aanpassen zodat het meer helderheid geeft waar een stuk onder valt. De financiële verordening is het hoofdstuk en daaronder vallen allerlei uitvoeringsregels. Ik ga die uitdaging aan om te kijken hoe wij dat kunnen vormgeven.

De VOORZITTER: Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. Wij stemmen vanavond over de amendementen en het voorstel.

[Statenvoorstel Reglement van Orde, protocol geheimhouding en mandaat griffier.](#)

De VOORZITTER: Aan de orde is het agendapunt over het statenvoorstel Reglement van Orde, protocol geheimhouding en mandaat griffier. Hierover voeren wij een klein debat. U krijgt allemaal de gelegenheid om uw inbreng te leveren. Ik wijs u erop dat door de ChristenUnie en GroenLinks gezamenlijk gewerkt is aan een amendement dat voortborduurde op de gesprekken die wij daarover hebben gehad met de fractievoorzitters. Mogelijk kunt u daarop reflecteren in uw beschouwingen. Voor zover er vragen zijn, zal ik die beantwoorden. Voor het overige is het oordeel aan uw Staten. Het woord is aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Vorige week hebben wij uitgebreid in de commissie BEM over het reglement van orde van gedachten gewisseld en al heel veel momenten daarvoor. De ChristenUnie heeft het initiatief genomen voor twee amendementen: het amendement A58 bij artikel 48 over het agenderen van een voorstel en het amendement A59 bij artikel 72 over inspraak bij een groot aantal insprekers. Deze amendementen zullen toegelicht worden door de ChristenUnie. GroenLinks is mede-indiener van deze amendementen.

Het is heel verstandig dat wij na vanavond als startpunt beschouwen en elke zin of verbetering die bij ons opkomt op een lijstje zetten en voor de volgende ronde meenemen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van Schie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik beperk mij tot de amendementen, want het voorstel is uitgebreid besproken. Het amendement A58 gaat over het makkelijker maken van agenderen. Dat is een goed idee. De VVD zal dit amendement steunen.

Het amendement A59 gaat over het beter reguleren van een voorstel met veel insprekers. Wij snappen deze behoefte, maar vinden het amendement ongemakkelijk geformuleerd. Het lijkt erop alsof er een aparte avond komt. Het is van belang dat een inspreker de vergadering toespreekt, zodat wij er met zijn allen zijn om recht te doen aan de inspraak. Die instrumenten zijn aanwezig bij het presidium en de commissie om iets te agenderen op het moment dat het uitkomt. Als het een tweede vergadering moet zijn, dan is deze aanpassing van het reglement van orde niet nodig. Daarom neigt de VVD ernaar om dit amendement niet te steunen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Weijers.

De heer WEIJERS (OSU): Mijnheer de voorzitter! Ik heb twee opmerkingen over de amendementen. Het amendement A58 kunnen wij onderschrijven en zullen wij steunen. Het amendement A59 klinkt

voor de zorgvuldigheid heel goed en mooi. Dit is echter een uitdijning van het reglement van orde. Volgens ons voorziet de huidige manier waarop hiermee omgegaan wordt daar in. Ik sluit mij aan bij de woorden van de VVD hierover. De OSU zal het amendement A59 daarom niet steunen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Boswijk.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA heeft een korte bijdrage met betrekking tot artikel 71. Daarin zijn wijzigingen aangebracht. De zorg is uitgesproken dat wij geen dictatuur van de meerderheid krijgen. Het CDA zal daarvoor waken. Wij zullen daar allemaal in goed overleg scherp op moeten blijven. Verder is het een goede aanpassing.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Chidi.

Mevrouw CHIDI (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een korte interruptie op de heer Boswijk. Ging de bijdrage van de heer Boswijk over artikel 71?

De VOORZITTER: Dat klopt. Heeft u een vraag aan hem daarover?

Mevrouw CHIDI (D66): Mijnheer de voorzitter! Het amendement van de ChristenUnie gaat over artikel 72.

De VOORZITTER: Het artikel 71 gaat over de commissievoorzitter die kan oordelen naar gelang de opvatting van commissieleden of zij de partijgrootte meewegen bij dat oordeel. Dat gaat niet over het amendement A59.

Mevrouw CHIDI (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 zal het kort houden, want er is genoeg gezegd over dit voorstel. Wij zien dit als een goede technische verbetering. D66 steunt de amendementen van de ChristenUnie. Het is geen uitdijning, maar maakt de zaken helderder.

Er is gezegd dat wij het reglement vaker moeten herijken en een lijstje moeten opbouwen. D66 pleit ervoor om dat elke twee jaar te doen. Hierbij het verzoek aan de griffie om elke twee jaar een herijking in te plannen, want dat geeft elke statenperiode de kans om te bouwen aan een reglement van orde. Als laatste is er een aantal andere aanvullingen besproken. Deze vinden wij niet nodig, omdat de hardheidsclausule van artikel 82 genoeg ruimte geeft om af te wijken van het reglement indien nodig.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Lejeune.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De spelregels moeten af en toe aangepast worden als je tijdens het spel merkt dat er tekortkomingen zijn of dingen niet zo gaan als je tevoren had bedacht. Het is heel normaal en gezond om dat te doen. Wellicht is het een goed idee om dat eens in de twee jaar te doen.

De amendementen van de ChristenUnie zijn twee aanpassingen waarin de PvdA zich wel kan vinden. Als het gaat over de insprekers vinden wij het vooral belangrijk dat insprekers voldoende gelegenheid en spreektijd krijgen. Staten- en commissieleden moeten niet op het puntje van hun stoel zitten, omdat er tien insprekers zijn en een hele agenda afgehandeld moet worden. Om recht te doen aan de insprekers, lijkt het ons een goed idee om daarvoor meer tijd vrij te maken. Het maakt niet uit of je dat een hoorzitting noemt of een extra commissievergadering. Het idee van de ChristenUnie om daaraan meer recht te doen en als dat nodig is daarvoor meer tijd vrij te maken kan de PvdA van harte steunen.

In het reglement van orde zijn er wellicht zaken die nog beter kunnen. Laten wij dat in de gaten houden en misschien volgend jaar of over twee jaar aanpassen. Lopen wij in de tussentijd tegen zaken aan die ons niet zinnen, dan kunnen wij op grond van artikel 82 met twee derde meerderheid afwijken. Wij vertrouwen erop dat wij met gezond verstand, redelijkheid en dat artikel voldoende armslag hebben voor de komende tijd.

De VOORZITTER: De heer Van Schie heeft een interruptie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag over het amendement A59 over het moment waarop wij de insprekers kunnen horen. Er wordt een nieuw begrip gedefinieerd in het reglement wat het inspreekmoment is. Dat wordt verder niet uitgelegd. Daar heb ik technisch moeite mee. Mensen kunnen zich hierop beroepen. Het inspreekrecht in de commissies is vastgelegd, omdat wij dit belangrijk vinden. Het is een democratisch goed. Daarom vind ik het amendement technisch niet goed, terwijl wij het inhoudelijk met elkaar eens zijn wat wij willen beogen. Dat kan met het huidige reglement prima georganiseerd worden zonder dit amendement.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In de praktijk blijkt dat onvoldoende goed te werken. Meestal zijn er een of twee insprekers en dan is dat prima. Soms ontstaat er een situatie dat er tien tot vijftien insprekers zijn. Dat zijn de situaties waarin je hier tegenaan loopt. Dan moet er meer tijd vrijgemaakt worden om meer recht te doen aan de insprekers. Het amendement voorziet daarin heel goed.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Rikkoert.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Tijdens de commissie is hierover al uitgebreid gesproken. Naar aanleiding van dat gesprek dienen wij twee amendementen in. Allereerst het amendement A58 bij artikel 48. Met dit amendement geven wij zowel ruimte aan grote fracties als aan kleine fracties om onderwerpen goed te kunnen agenderen.

Het amendement A59 betreft het artikel 72. In het geval dat er veel insprekers zijn, kan de voorzitter tevoren beslissen om een aparte hoorzitting te organiseren. Met nadruk op dat dit 'kan'. Zo wordt er meer recht gedaan aan de insprekers en blijft er in de commissie tijd beschikbaar om inhoudelijk over de onderwerpen door te praten.

In reactie op de VVD: met Maarsbergen hebben wij een goed voorbeeld gezien waar dit een goede uitkomst kan zijn.

Amendement A58 (ChristenUnie, GroenLinks): Reglement van Orde – artikel 48 lid 3 – agenderen op basis van zetelaantal

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter bespreking van het Reglement van Orde;

constaterende dat:

in de voorgestelde tekst in theorie vier éénpersoonsfracties wel een voorstel op de commissieagenda kunnen agenderen, maar de huidige twee grootste fracties met vier maal zoveel zetels dat volgens de voorgestelde tekst niet kunnen;

overwegende dat:

- *commissieleden in de commissievergaderingen zowel grote als kleine fracties kunnen vertegenwoordigen;*
- *ook minderheden de mogelijkheid moeten krijgen een onderwerp te agenderen;*
- *het aantal zetels en niet het aantal fracties doorslaggevend zou moeten zijn bij de beslissing een onderwerp te agenderen;*

besluiten:

artikel 48 lid 3 in het voorgestelde Reglement van Orde:

"Indien het voorstel wordt ondersteund door ten minste een derde deel van het aantal in de Staten vertegenwoordigde fracties wordt het voorstel aan de agenda toegevoegd."

te vervangen door:

"Artikel 48, lid 3:

Indien het voorstel wordt ondersteund door ten minste een kwart van het aantal in de Staten vertegenwoordigde fracties of een kwart van het aantal zetels, wordt het voorstel aan de agenda toegevoegd."

Amendement A59 (ChristenUnie, GroenLinks): Reglement van Orde – artikel 72 – apart vergadermoment bij veel insprekers

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 9 december 2020, ter bespreking van het Reglement van Orde;

overwegende dat:

- *inspraak een belangrijk onderdeel is van de standpuntbepaling van politici;*
- *insprekers in de commissievergaderingen de ruimte moeten krijgen;*
- *inspraak in de commissie volgens lid 4 van artikel 72 in één commissievergadering beperkt is tot maximaal dertig minuten;*
- *bij een groot aantal insprekers de inspraaktijd per inspreker in het gedrang komt, terwijl tegelijk de behandeling van de overige agendapunten in de knel kan komen;*
- *het bij een hoog aantal insprekers soms handig kan zijn om een aparte hoorzitting te organiseren;*
- *het altijd mogelijk is dat de voorzitter pas tijdens de vergadering een apart inspraakmoment bepaalt;*
- *het beter is dat de voorzitter vooraf een apart inspraakmoment bepaalt en niet pas tijdens de vergadering waarin potentiële insprekers klaar zitten om in te spreken;*
- *de commissie pas na inspraak over een onderwerp zou moeten spreken en tegelijkertijd inspraak niet het besluitvormingsproces zou moeten vertragen;*

besluiten:

"Artikel 72 Spreekrecht belangstellenden

lid 1 Belangstellenden kunnen zich tot de commissievoorzitter richten met het verzoek om in de Statencommissie te mogen spreken over onderwerpen die behoren tot het terrein van de betrokken commissie. Dit verzoek wordt uiterlijk twee werkdagen voorafgaand aan de vergadering bij de commissiegriffier ingediend.

lid 6 De voorzitter bepaalt het moment waarop kan worden ingesproken. De Statencommissie kan besluiten het inspreekmoment te verplaatsen naar een andere datum."

te vervangen door

"Artikel 72 Spreekrecht belangstellenden

lid 1 Belangstellenden kunnen zich tot de commissievoorzitter richten met het verzoek om in de Statencommissie te mogen spreken over onderwerpen die behoren tot het terrein van de betrokken commissie. Dit verzoek wordt uiterlijk vijf werkdagen voorafgaand aan de vergadering bij de commissiegriffier ingediend.

lid 6 De voorzitter bepaalt het moment waarop tijdens de vergadering kan worden ingesproken. De voorzitter kan in de aanloop naar de vergadering besluiten het inspreekmoment te verplaatsen naar een andere datum, maar altijd voorafgaand aan het moment van behandeling in de statenvergadering."

De VOORZITTER: De amendementen worden toegevoegd aan het statensysteem en maken deel uit van de beraadslaging. De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het eens met het amendement A58. Met het tweede amendement A59 heb ik een bezwaar. Waarom maakt u de tijd waarin mensen zich kunnen inschrijven zoveel langer? Wat is het nut ervan om dit van twee werkdagen naar vijfwerkdagen te verlengen? In hoeverre is het nuttig dat de inspraak voor de commissiebehandeling is? U zegt expliciet

dat het alleen voor de statenvergadering is. De commissievergadering is toch de voorbereiding van de statenvergadering? Is het dan niet handiger om een commissie te houden waarin alleen insprekers aan het woord zijn en een ander moment te kiezen waarop wij verder gaan met de inhoudelijke behandeling? Dat is toch een oplossing.

De VOORZITTER: Mevrouw Rikkoert mag reageren op de vraag van de heer Eggermont.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De eerste vraag van de heer Eggermont gaat over de inschrijftijd van vijf dagen. Er moet ruimte zijn om een apart moment te organiseren voor de commissiebehandeling.

Ik weet niet of ik het tweede punt van de heer Eggermont goed heb begrepen. Dat komt op hetzelfde neer dat wij eerst een moment plannen om de inspraak te organiseren en daarna de commissievergadering.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Dan kunt u beter het amendement intrekken of een gewijzigde versie indienen, want daarin staat dat het voorafgaand is aan de statenvergadering.

De VOORZITTER: Het advies van de heer Eggermont is om te kijken of het woord 'statenvergadering' vervangen kan worden door het woord 'commissievergadering'. De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Het bezwaar van de SGP zit in de verlenging van de inschrijftijd van twee naar vijf werkdagen. Mensen zijn niet gewend aan het ritme dat wij volgende week gaan behandelen, maar weten wel dat er iets aan zit te komen door de dynamiek die er vaak ontstaat. Dit is een verhoging van de drempel tot inspraak. Daarvoor wil ik waken. Mijn vraag gaat over het inspreekmoment. Als er veel insprekers zijn, waarom koppelen wij de behandeling van het stuk in de commissie niet aan de inspraak? Bij hoorzittingen heb ik vaak het gevoel dat het een lege huls is. Er kan een commissievergadering belegd worden over een onderwerp met daarvoor de insprekers. Bent u bereid het amendement in die geest aan te passen, zodat de commissiebehandeling altijd gekoppeld is aan de inspraak? Dat maakt het relevant en voor de mensen een uitdaging om te komen.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij vinden in het voorstel van de SGP. Het is goed om te bekijken hoe wij dit amendement aanpassen, want wij hebben hetzelfde doel voor ogen.

De VOORZITTER: De heer Van Schie heeft een interruptie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! In principe is het niet nodig om het amendement aan te passen zoals de SGP voorstelt. Als het zich voordoet dat er veel insprekers zijn op een onderwerp dat op de agenda staat en je plant daarvoor een aparte avond met dezelfde woordvoerders, dan kun je deze commissie plannen voor de rest van de agenda die nog afgemaakt moet worden. Het is niet nodig om een ander construct te organiseren als er twee commissievergaderingen georganiseerd kunnen worden met de werkopgave de insprekers tot hun recht te laten komen in de eerste commissievergadering en de rest van de agenda af te werken tijdens de tweede commissievergadering. Gezien het aantal insprekers kan de griffie voorzien dat het niet lukt in een commissievergadering.

De VOORZITTER: Mevrouw Rikkoert neemt dit mee in haar overwegingen. Er is nog tijd voor de stemming. Het woord is aan de heer Eggermont.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Na de commissievergadering van afgelopen maandag zaten wij het geheel door te kijken tijdens de fractievergadering omdat in de commissievergadering een amendement was aangekondigd over het vergemakkelijken van het agenderen. In de oude verordening staat niet dat er een minimaal aantal fracties moet zijn voordat iets opgewaardeerd kan worden. Klopt dat? Waar is deze verslechtering dan vandaan gekomen? Op het moment dat het met de

fracties niet lukt om iets te agenderen, dan wordt de drempel hoger om een interruptiedebat te voeren. Dat mag elk Statenlid. Daarom zijn wij enorm blij met het amendement A58 om het naar een kwart te verlagen. Het scheelt dat er een fractie minder hoeft te zijn. In plaats van vijf zijn dat er nog maar vier.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb onze belangrijkste punten op de amendementen al genoemd. In de commissie hebben wij hierover uitgebreid gesproken.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Hoek.

MevrouwHOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Met betrekking tot het amendement A58 is 50Plus er nog niet uit of wij gaan voor het zetelaantal of het aantal partijen. Ik heb nog helder op het netvlies hoe het onlangs ging in de vergadering en het uitstellen van de RES. Toen waren er zes partijen voor en zes partijen tegen. Dat is niet handig. Als je uitgaat van het aantal zetels, dan kan het zo zijn dat de coalitie ten opzichte van de oppositie machtiger is. Wij zullen zien hoe 50Plus vanavond gaat stemmen.

Over het amendement A59: het gebeurt wel dat wij beginnen met een commissievergadering en dan blijkt dat er meer insprekers zijn. Daardoor komen andere agendapunten in de knel. Dat is heel vervelend voor degene die nog niet aan het woord is geweest. Wij hebben dit een keer gepeild en gezegd dat er een ander moment georganiseerd moet worden als er meer dan vijf insprekers zijn. De insprekers moeten zich echter vooraf aanmelden. Daardoor is het al bekend hoeveel insprekers er zijn. Dan kan beter het tijdsplan van de agenda aangepast worden, dan dat het einde van de agenda in de knel komt. Dat is voor iedereen vervelend. Er moet meer aan de voorkant van het proces gekeken worden hoe wij dit gaan doen. Dan ben ik ervoor om een agendapunt te schrappen dat geen haast heeft.

De VOORZITTER: Mevrouw Boelhouwer heeft een interruptie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Bedoelt mevrouw Hoek dat je voorafgaand aan de commissievergadering een moment kunt prikken als je weet dat er veel insprekers zijn? Wij hebben gemerkt dat andere mensen er last van hebben als agendapunt afvallen, omdat zij zich daarop hebben voorbereid. De bedoeling is dat de insprekers voorafgaand aan de statenvergadering aan het woord komen. Als wij de woorden: "voorafgaand aan het moment van behandeling in de statenvergadering" uit het amendement halen, kan het amendement dan op uw steun rekenen?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ja, dan zou het amendement op steun van 50Plus kunnen rekenen. Kijk aan de voorkant wat de gevolgen zijn van alle insprekers. Wij kunnen met de insprekers in overleg gaan om te kijken wat de inhoud is. Als er parallellen zijn, kan de inspraak gebundeld worden. Dat is laatst gebeurd bij het punt over het station in Loenersloot. Daarbij ontstonden twee groepen. Je moet wel zorgvuldig zijn in hoe je omgaat met de vragen, maar er is dan een woordvoerder als het over hetzelfde onderwerp gaat. Dit kunnen wij aan de voorkant coachen.

De VOORZITTER: De heer Van Schie heeft een interruptie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag naar aanleiding van de interruptie van mevrouw Boelhouwer. Stel dat er een apart inspreekmoment is, hoe wil mevrouw Boelhouwer het waarborgen dat dit niet bij de insprekers het gevoel geeft dat zij naar een achterkamertje worden geschoven? Hoe zorgen wij ervoor dat er een voorzitter, een verslaglegger, een griffier en voldoende Statenleden zijn en het de waarde heeft van een commissievergadering? Als dat het allemaal heeft, waarom is het dan geen commissievergadering?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Je weet niet vooraf of daarvoor een commissievergadering gepland kan worden, omdat je niet weet hoeveel insprekers er zullen zijn op dit onderwerp. Met dit amendement kan dit geregeld worden. Dit amendement biedt de mogelijkheid om

voor de behandeling in de commissie een ander moment te zoeken waarop de insprekers goed begeleid worden.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Is het niet handiger om dat in het reglement te regelen? Hiermee wordt iets nieuws verzonnen, waarvan het voor iedereen onduidelijk is wat het is. In het reglement moeten zaken duidelijk gedefinieerd zijn. Wat dat betreft hoeft het niet elke twee jaar veranderd te worden. Als wij het volgende maand met een goed voorstel opnieuw kunnen veranderen, dan vind ik dat niet erg. Dan kan dat een hamerstuk zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Bittich heeft een interruptie.

Mevrouw BITTICH (Lijst Bittich): Mijnheer de voorzitter! Heeft mevrouw Boelhouwer eraan gedacht dat kleine fracties vaak te maken hebben met een dubbele agenda en daardoor keuzes moeten maken. Hoe voorkom je dat bij de insprekers voornamelijk de fracties aanwezig zijn die iemand kunnen missen en de kleine fracties daardoor de insprekers vaak niet kunnen aanhoren? Is daaraan gedacht en hoe wordt dat opgevangen?

De VOORZITTER: Mevrouw Boelhouwer mag op beide interrupties reageren.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dat is een goede vraag. Er is niet gekeken naar grote of kleine fracties. Het is vooral bekeken vanuit het punt dat de insprekers de aandacht krijgen die wij hen willen geven. Een kleine fractie moet voldoende ruimte creëren met commissieleden. Ik begrijp dat het een lastig punt is.

De VOORZITTER: De heer Eggermont suggereert aan de schrijvers van het amendement dat de bijzondere vorm van inspraak altijd in de vorm van een commissievergadering gaat. Dat kunt u in overweging meenemen.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat zullen wij meenemen.

De VOORZITTER: Dat was initieel het punt dat de heer Van Schie maakte. Mevrouw Hoek vervolgt haar inbreng.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik was aan het einde gekomen van mijn inbreng.

De VOORZITTER: Mevrouw Bittich heeft aangegeven niet het woord te wensen. Ik stel vast dat wij goed met elkaar gesproken hebben over de wijziging van het reglement van orde. Mevrouw Boelhouwer suggereert dat wij punten verzamelen die verstandig zijn om een keer te wijzigen. Mevrouw Chidi stelt voor om elke twee jaar een herijking te laten plaatsvinden. Wanneer iets urgent is, dan kunt u dat in een wijziging laten landen. Er is niks mee om af te spreken dat de griffie een keer in de twee jaar de vraag stelt in het fractievoorzittersoverleg of zaken in het reglement aangevuld moeten worden. Dat lijkt mij geen enkel probleem.

Ten aanzien van de twee amendementen zal ik afwachten wat de indieners voor de besluitvormende vergadering met elkaar bespreken. Dat lijkt mij verstandig. Voor het overige heb ik geen vragen te beantwoorden.

De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Klopt het dat er een verschil zit in het opwaarderen van onderwerpen?

De VOORZITTER: Het amendement A58 is bedoeld voor onderwerpen die niet op de agenda van de commissie staan en ook niet door GS zijn aangereikt vanuit statenbrieven of anderszins en die u kunt opwaarderen, maar die u in de komende commissievergadering wilt bespreken. In het amendement staat de afspraak van een kwart.

Mevrouw Lejeune heeft een interruptie.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Van Schie. Heeft hij een alternatief voor het amendement A59 wat wel recht doet aan de insprekers wanneer zij met velen tegelijk komen opdagen? U bent geen voorstander van de voorgestelde constructie. Hoe zou u dit oplossen?

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als de griffie aan de aanmeldingen merkt dat er veel insprekers zijn bij een agenda en wij zien dat dit klem gaat lopen in de tijd, dan schrijven wij een nieuwe commissievergadering uit voor de rest van de agenda. Dan heb je de insprekers en het agendapunt waarop de inspraak van toepassing is in een commissievergadering en de overige onderwerpen van die agenda worden op een ander moment gepland tussen de commissie- en de statenvergadering. Ik zie geen praktische meerwaarde in het amendement. Wij zijn het allemaal eens dat het goed is om met besef met de insprekers om te gaan, maar het is niet nodig om het reglement daarop in te richten. De huidige instrumenten voorzien daarin. Daarmee kun je recht doen aan de insprekers en hoef je hen niet te verplaatsen. Dit voorkomt dat er veel communicatieproblemen en problemen met de agenda ontstaan, terwijl wij instrumenten in handen hebben om dit goed te organiseren. Het moet wel gerealiseerd en vervolgens toegepast worden. Wat mij betreft is dit amendement overbodig. Als er veel insprekers komen voor een bepaald onderwerp, dan moeten wij meer tijd voor de commissie inrichten of de rest van de agenda op een ander moment afhandelen. Het is voor de insprekers heel fijn om na hun inspraak de behandeling van het agendapunt in de commissie te kunnen bijwonen. Als je daarvoor een apart moment vindt, dan moeten de insprekers opnieuw komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Lejeune heeft een interruptie.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik constateer dat de heer Van Schie ervan uitgaat dat de andere agendapunten minder van belang zijn. Wellicht komen er mensen of zijn er insprekers voor andere agendapunten en daar wordt dan wel mee geschoven. Daar heb ik wat moeite mee.

De VOORZITTER: De heer Van Oort heeft een interruptie.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb twee opmerkingen op de bijdrage van de heer Van Schie. Als je pas twee dagen tevoren weet wat het aantal insprekers zal zijn en wie dat zijn, zijn er organisatorisch weinig momenten om dingen anders te doen. Dat lijkt mij niet wenselijk voor zowel de commissieleden als de insprekers. Ten tweede zijn de andere onderwerpen ook belangrijk. Dat moet zoveel mogelijk doorgaan. Vandaar dat wij gedacht hebben om de inschrijftermijn naar voren te schuiven, zodat je de tijd hebt om een goede planning te maken en je recht kunt doen aan iedereen.

De VOORZITTER: De heer Van Schie heeft een interruptie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij moeten het praktisch houden. Als je de inschrijftermijn van twee naar vijf werkdagen brengt, dan zit je nog steeds niet in een weekcyclus. Wij vergaderen op woensdagen. Of wij op vrijdag of op maandag ontdekken dat het woensdag knel loopt, maakt dat niet veel uit. Het moet op dezelfde woensdag opgelost worden door de agenda uit te laten lopen of het moet de woensdag daarop als dat kan voor de statenvergadering. Anders ontstaat er een probleem. De commissie heeft altijd een integrale afweging van de agenda te maken bij aanvang van de vergadering. Omdat er sprake was van een vervelende situatie in Maarsbergen op het moment dat wij met het reglement van orde bezig waren, snap ik dat de behoefte is ontstaan om dit beter te organiseren. Daarvoor is dit amendement echter niet nodig.

De VOORZITTER: De heer Eggermont heeft een interruptie.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het hierover eens met de heer Van Schie. Het kan handig zijn dat er reservedata voor commissies in de agenda worden gezet.

Ik begrijp dat het opwaarderen van stukken niet onder artikel 48 van het agenderingsvoorstel vallen. Zo kan het wel gelezen worden. Het is niet handig dat de volgende generatie Statenleden andere Statenleden kunnen dwarszitten met het agenderen van onderwerpen.

De VOORZITTER: Wij zullen dat controleren. De intentie is helder. De heer Van den Dikkenberg heeft een interruptie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een interruptie op de heer Van Oort. Ik ben het zeer eens met de woorden van de heer Van Schie, maar de heer Van Oort zegt dat wij ruimte moeten hebben om te organiseren. Ik zie dat als een toenemende drempel om in te spreken voor onze inwoners. Dat moeten wij voorkomen vanuit het oogpunt van inclusiviteit. Verhoog de inschrijftermijn niet naar vijf dagen, want dat werkt averechts. Ik zie het bij mezelf wanneer ik mij moet opgeven voor het eten in het provinciehuis. Dat moet op vrijdag of op zaterdag. Dat vergeet ik altijd, omdat ik pas op maandag bedenk waar ik woensdag ga eten. Voor insprekers geldt hetzelfde. Ik zou dit graag op twee dagen laten staan.

De VOORZITTER: Mevrouw Boelhouwer heeft een interruptie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Alles gehoord hebbende lijkt het mij goed om het in beraad te nemen en te kijken hoe wij het amendement aanpassen.

De VOORZITTER: Er is een aantal suggesties gedaan voor aanpassingen op het amendement en de suggestie om het als een ordeafspraken te zien dat wij het tijdig organiseren, zodat de insprekers recht wordt gedaan en de voortgang van de commissievergadering gegarandeerd wordt. Ik laat het graag over aan de indieners van het amendement. Wij horen vanavond hoe het ervoor staat. Elke twee jaar gaan wij het reglement van orde weer wijzigen.
Mevrouw Broere heeft een interruptie.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het helemaal eens met de heer Van den Dikkenberg en de heer Van Schie. Wij maken hier een punt van, terwijl ik mij afvraag hoe vaak dit zal voorkomen. Wij kunnen ons een beetje flexibel opstellen.

De VOORZITTER: Dat zijn de laatste woorden die zijn gesproken bij dit agendapunt.

Sluiting.

De VOORZITTER: Wij zijn aan het einde gekomen van de statenbrede voorbereidende vergadering. Ik sluit de vergadering onder dankzegging en met de mededeling dat wij vanavond om 20.00 uur een digitale vergadering hebben waarin wij zullen besluiten over de voorstellen en de daarbij ingediende moties en amendementen die wij vandaag besproken hebben. Ik hoop u om 20.00 uur weer te zien. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 15.15 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 27 januari 2021.

De voorzitter,

De griffier,